

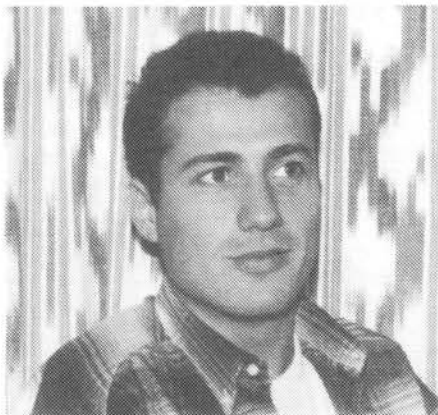
Per un poble a l'abast de tothom

No hauriem de pensar que les persones amb discapacitats físiques són només aquelles que en són tan evidentment afectats. Les barreres arquitectòniques enteses com a obstacle, inadvertit fins ara, per a tantes persones han motivat la posada en funcionament de tot un programa d'adaptació de l'entorn pensant en totes les persones.

Aina Mª Domínguez

La nedadora coloniera, ja dins la preparació hivernal que ens anuncia a l'estiu, ha aconseguit dues noves marques importants en la seva carrera.

Miquel Piris

Cada divendres surt a la pantalla de TV3. És un dels presentadors de «Dret a parlar» un programa que s'emet en directe. Ens parla a l'entrevista.

Miquel Alzamora

Ha tornat a la selecció espanyola de ciclisme amb un objectiu a mitjan termini: els J. O. d'Atlanta 96. Ara segueix el programa federatiu d'entrenament.

És Racó

Així els artanencs "fèiem" Sant Roc en temps de la II República. La Costa de Canyamel, rostre pedragós barbat de pinar i matollada, remullava la sota barba dins la puríssima banyera de l'immens llac cristal·lí. Aleshores, la "Platge de Sa Torre" era verge i allunyada del pecat contaminant que avui comporten les empremtes humanes.

Els nostres "turistes" eren el milloret del poble. Gent que en parlar de disbauxa, tirava dret i a ferir. Pel que es veu, sobrava roba. Ben mirat, pareixen naufragats d'un transatlàntic de luxe.

D'esquerra a dreta: un capoll d'atleta, Francesc Oliver Solivel·las, Moma, S'Era Vella 07-08-1895 i "mort" a Petra el 18-09-1936, a conseqüència d'un "assumpte" del Moviment. Des del 22-05-1920, estava casat amb Isabel Cifre Servera, Selvatgina. Feia el comú d'una torre de moli.

Bernat Torres Carrió, Treball, 26-01-1896, també "desaparegut" a Petra per les mateixes raons i data que n'Oliver. Compartí matrimoni amb Angela Sancho Ginard, Monseriva, casant-se el 30-05-1927.

Francesc Vaquer Moll, Rai. Tenia el cordat físic d'un guerrer romà. Nasqué a S'Era Vella, 25, el 18-09-1906, obità a l'Argentina. Pertanyia a la nissaga dels Rais de la qual branca teatral és hereu capda-vanter el besnebot Pep Tosar, fill del conegut mestre en l'art culinari Pep Tosar Moimenta.

El 04-09-1946, casà amb Joana Maria Vaquer Moll, Molla.

Miquel Picó Fuster, Salem, 15-02-1899. Músic i terrissaire de primera (sa teulera de mestre Miquel Salem, era conegudíssima). El 25-02-1922 celebrà esponsalícis amb Margalida Gili Vaquer, Comuna. El 10-03-1977 prengué el camí del cel.

Toni Carrió Ginard, en Monseriu de Na Pati. Era escamallat i falaguer. Tenia botiga parada essent destre per fer punta a un piló. Va néixer el 17-03-1883, i morí als 59 anys. Fermat de per vida amb Antònia Rigo Barceló, la parella tengué una filla, Miquela, que esposà Pepe Martínez Romero, Pepin, nadiu de

Múrcia ex-migcentre de l'Artà i ex-tenor del Cor Parroquial en temps dels vicaris Cabrer i Miralles.

Pere Nadal Pastor, Gomila o Rabassó. Nasqué al Castellet, 6, el 16-10-1903. El 23-11-1929, lligà canongia amb Margalida Lliteras Nadal, Mola. L'any 1936, a Son Servera, una bala, d'inafaust record, li segà la vida. Xofer de professió, vivia al carrer de Santa Catalina, 7.

Joan Fuster Pinya, Mosca, 06-09-1898. Era un fibló. Nirviós i bellugadís. Àgil com el vent. D'aquí el sobrenom Mosca. Ensaimader major, el 22-09-1930 casà amb Antònia Picó Fuster, Salema. Morí el 28-01-1989.

Els Gorans

PIRIS & ESTELRICH

TORNAREM EL DIA 4/XII

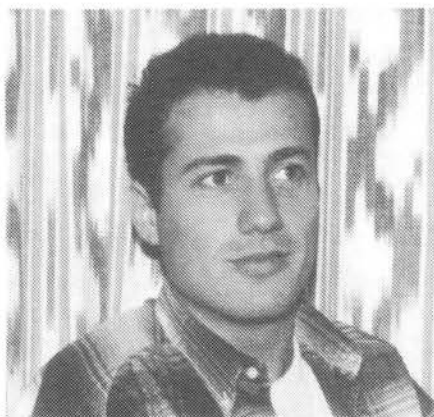
Per un poble a l'abast de tothom

No hauriem de pensar que les persones amb discapacitats físiques són només aquelles que en són tan evidentment afectats. Les barreres arquitectòniques enteses com a obstacle, inadvertit fins ara, per a tantes persones han motivat la posada en funcionament de tot un programa d'adaptació de l'entorn pensant en totes les persones.

Aina Mª Domínguez

La nedadora coloniera, ja dins la preparació hivernal que ens anuncia a l'estiu, ha aconseguit dues noves marques importants en la seva carrera.

Miquel Piris

Cada divendres surt a la pantalla de TV3. És un dels presentadors de «Dret a parlar» un programa que s'emet en directe. Ens parla a l'entrevista.

Miquel Alzamora

Ha tornat a la selecció espanyola de ciclisme amb un objectiu a mitjan termini: els J. O. d'Atlanta 96. Ara segueix el programa federatiu d'entrenament.

Vaga d'estudiants

Els alumnes de l'Institut Llorenç Garcias han protagonitzat recentment dues vagues i anuncien com a probable una tercera. Hi ha pares que contemplen amb preocupació el que consideren una pèrdua de classes sense un motiu justificat.

Una alumna va respondre així quan li demanaren el motiu de la vaga: "Perquè els estudis són cars". És ben possible que aquesta resposta aboni entre els pares la idea que no està justificada la facilitat amb què els alumnes s'apunten a la vaga, i des d'aquí ni desmentirem ni afirmarem res al respecte.

Convé però que pensem que els alumnes són persones i que tenen unes preocupacions. Fins i tot podria ser que la raó de l'increment de les taxes universitàries, o la qualitat de l'ensenyament, no fos sinó la crosta més superficial d'un descontent general i més profund. No hem de pensar que els joves no tenen sensibilitat davant el futur emboirat i ple d'auguris intranquil·lit-

zadors que se'ls presenta. Cap dels pares no negaria que això és cert. Aleshores la discussió sobre si és o no convenient fer vaga en comptes de classe es queda en el que és: un aspecte marginal, opinable i que si els alumnes decideixen fer-ne, el més sensat serà respectar la seva decisió i intentar entendre els motius que els impulsen a la vaga. Tampoc és que en facin cada dia.

Els adults es queixen molt sovint dels joves d'ara perquè, segons creuen, no tenen cap maldecap ni es preocupen del futur. El més probable és que sí que se'n preocupin, tot i que sigui a la seva manera. Sempre és difícil per als pares entendre que els fills es mouen en una sintonia distinta a la seva. Els anys passen i les situacions muden. Els alumnes d'ara són persones distintes als alumnes que foren els seus pares, per moltes que siguin les semblances que es mantenen entre aquells i aquests moments. L'esforç de resituar-se correspon als pares, perquè només ells són els que el poden fer.

La producció de notícies

Un dels trets més importants que intentam que definesqui **Bellpuig** és la presència de l'actualitat a les seves pàgines. Cap mitjà de comunicació recollirà l'actualitat dels artanencs si no és una publicació d'Artà, i no perseguir aquest objectiu invalida, en la nostra opinió, un mitjà per molt que es proclami arrelat al poble. Des d'aquestes pàgines intentam recollir, número a número, tot el que confegeix aquesta actualitat exclusivament artanenca.

Passa però que no sempre ho recollim tot. Són freqüents les observacions que amigablement ens fan els lectors sobre una o altra notícia no recollida, no present a les pàgines de la revista. Indefectiblement solem respondre que no ho sabem, que no ens n'havíem assabentat.

Per aquest motiu demanem, una vegada més, la col·laboració de tots els lectors. Qui tengui informació sobre fets o esdeveniments que poden ser considerats notícies a nivell local, hauria de tenir l'esperit de col·laborar i fer-nos-els saber amb temps per poder-los reflectir a les pàgines de **Bellpuig** que són de tots els artanencs.

Tant si s'és protagonista central o no d'una fet noticiable, la persona que té la informació ens l'hauria de fer arribar: els lectors agraeixen que se'ls tengui informats de què ha de passar o de què ha passat.

Rectificacions

En el número 485, a l'estadística dels pluviòmetres d'octubre, al final, comparàvem les dades amb l'octubre del 93. Error: havia d'haver dit **octubre del 92**.

En el número 486, a la pàgina 35, publicàvem una foto d'un equip de futbol. Eren els infantils del C. D. Avance, mentre que el text corresponia al C. D. Artà de preferent. Avui tornam treure la foto, aquest cop amb el peu adequat.

També en el número 486, a la pàgina 36, es va evaporar l'habitual **Endevinalla** de mestre Pere Xim, tapada pel text d'**Es Racó** amb lletra més grossa que de costum. L'errada informàtica no va ser advertida a temps i els seus fidels lectors es quedaren sense. Els presentam les nostres disculpes.

BELLPUIG
ARTÀ

Revista quinzenal

Num. 487, 4 desembre 1993

Redacció i Administració:

Rafel Blanes, 10 - Artà. Apartat n° 96

Tel. i FAX 83 50 33 (contestador automàtic)

Dipòsit legal: PM 57-1969

Imp.: TIRRENA, S.A. (Manacor)

c/ Pintor Gris, 2 tel. 55 52 12

Redacció:

J. Adrián, J. Amorós, G. Bisquerra, A. Esteva, J. Esteva, A. Genovard, S. Ginard, J. Morey, F. Munar, C. Obrador, M. Santandreu, A. Vives.

Col·laboració:

M. Dalmau, M. Gelabert, P. Ginard, B. Jaume, M. Mestre, A. Muñoz, A. Picazo, J. Sureda, B. Tous, P. Vicens.

Administració: G. Bisquerra. Tlf. 836288.

Bellpuig no es responsabilitza del contingut dels articles que van firmats. No garanteix la publicació d'originals no demanats ni es compromet a donar-ne explicacions.

Bellpuig surt dos pics cada mes llevat dels extres de Sant Salvador i de Nadal.

Per un poble a l'abast de tothom

En un màxim de 15 anys s'han d'adaptar tots els edificis i serveis públics per tal que siguin acces-sibles a tothom

Julen Adrián.- Les darreres jornades sobre l'accessibilitat realitzades al Gran Hotel de Palma han tengut un gran ressò a la premsa diària. Els col·lectius amb discapacitats fa anys que reclamen que els seus drets siguin atesos i poc a poc es van fent sentir. Tant és així que a partir del pròxim any entrarà en vigor la Llei d'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques que obligarà a tots els ajuntaments de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a destinar part del pressupost per fer accessible tots els espais i serveis públics en un termini de 15 anys, temps que els afectats estimen excessiu...

Un testimoni

En Joan Vives Salom, Beroi, du 24 anys sobre una cadira de rodes. Des de llavors no pot dir, estrefent la famosa frase de Fraga, que el carrer sigui seu. Ni els carrers, ni les places ni els serveis.

“A Na Batlessa mateix no puc passar perquè el graellat de la claveguera l'han posat amb els ferros molt alts, i la resta de la voravia sol estar plena de cotxes. He de voltar per l'entrada de Ca'n Ganància a veure si hi ha pas lliure”. De la Casa de Cultura ja ni en parla... “Els dimarts per anar a la plaça qualche pic puc entrar per on és més baix, entre les cabines telefòniques però sovint s'hi posen els que venen bosses de pell i randes, i ja me tanquen el

pas. A la plaça de la verdura puc entrar-hi per darrere; hi ha un escaló, però hi han posat un tauló i jo m'enginy”. Si vol anar a cercar una recepta a l'Hospital l'ha de acompanyar qualcú amb la força i habilitat necessàries per ajudar-lo a pujar l'escaló d'entrada, o posar-se a cridar perquè el senti l'auxiliar administrativa de recepció. Ben igual li passa al Club de la Tercera Edat o a la majoria de caixes d'estalvis, bancs i botigues del poble; només SYP i SPAR tenen rampes d'accés. “De l'Ajuntament no en parlem, perquè tot són escalons”, diu. De les esglésies del poble la que ho té millor és la de Sant Salvador on amb ajuda de qualcú pot entrar per un portalet lateral, encara que entre ell i la imatge de la Mare de Déu hi ha un infern d'escalons. Als carrers que tenen

voravies no ni ha guals rebaixats a les cantonades i ha de pujar i devallar així com pot.

Artà no està a la mida de tots els artanencs, però no és la excepció, sinò la regla. “Fins i tot si te'n vas a Son Dureta no hi ha cap habitació en tot l'Hospital que tengui un bany adequat per a un malalt com jo, per a un paraplègic”. No és una qüestió personal, senzillament ocorre que fins ara les persones discapacitades físicament no han estat tengudes en compte quan es decideix i planifica com ha de ser un carrer, una plaça, un servei públic o un negoci. “A vegades t'enrabies perquè no pots anar allà on van els altres. Per exemple, si vaig al Poli m'han de venir a obrir perquè pugui entrar a la pista i a dalt, al bar no hi puc entrar”. Malgrat que sigui de construcció recent tampoc

Joan Vives. L'Hospital no està a l'altura de les circumstàncies

LLISTA DE NOCES

ELECTRODMÈSTICS

JUGUETERIA

Comercial Sansaloni

OBJECTES REGAL

C/ RECTA, 2 TEL. 83 62 93 - ARTÀ

no està preparat per a persones amb discapacitats físiques.

El cas d'en Beroi és especialment curiós perquè el seu fill Joan Andreu és regidor dels Independents, del grup de govern. El pare confessa que es queixa "Però és ben igual que predicar a la paret. Pot sortir el que vulguis", diu entre rialles i ànims de la seva dona, Margalida Cifre. En demanar-li per on han de començar les solucions ho té bastant clar:

"Han d'arreglar els carrers perquè la gent que ha d'anar en cadira amb rodes pugui anar per tot; que posin pujadors en els caps de cantó per poder pujar i devallar les voravies. Han de llevar els escalons per entrar a l'Hospital, la Sala o el Poli". Per acabar, en Joan ens diu que és soci del Club de la Tercera Edat on tampoc hi pot anar tot sol perquè als tres portals d'entrada hi ha dos escalons. Els amics li diuen que hi vagi però... "M'han de venir a cercar dos homes per pujar m'hi. Si almanco hi hagués un portal amb una rampa... ara me n'afluix d'anar-hi perquè la cadira només me la sap manejar la meua dona". Acaba en to prou pessimista: veu difícil que tenguin en compte els seus problemes perquè entén que és un cas molt particular.

Primeres pases: Estudi dels Serveis Socials

No és aquesta l'opinió del Servei d'Assistència Social municipal (SAS) que en col·laboració amb l'Equip Multiprofessional del CIM que funciona a Manacor han realitzat un estudi sobre el tema. Ja a la Introducció evidencien que l'existència de barreres archi-

Guillem Fullana Els discapacitats han d'anar vius pels carrers de La Colònia

tectòniques dificulta la integració social no només al col·lectiu de persones amb discapacitats físiques tan greus com en Joan, sinó també a tot el conjunt de ciutadans que d'una forma o d'altra presenten dificultats per al desenvolupament normal de la vida quotidiana; i constaten que la millora de la qualitat de vida de tota la població i de les persones de mobilitat reduïda en particular està convertint l'accessibilitat de l'entorn en una necessitat sentida cada vegada de manera més majoritària: persones velles, gent amb problemes de mobilitat o de visió, pares amb cotxets d'infant, dones embarassades, etc. ho reclamen. Assumpció Matamalas, assistent social, subratlla que no és només en Joan Beroi qui té aquests problemes i que n'hi ha també fins i tot entre els joves de 18 anys que no es coneixen perquè no surten de ca seva.

A l'estudi hi han participat 19 voluntaris, alumnes de l'Institut Llorenç Garcías i Font, d'edats compreses entre els 15 i 18 anys. Durant el curs passat i organitzats

en grups segons el seu lloc de residència, els joves d'Artà, i Capdepera, han realitzat un inventari de les barreres que hi ha als seus municipis. En total en van comptabilitzar 159 a Artà i 136 a La Colònia entre senyals de trànsit, pals d'enllumenat i mobiliari urbà (papereres, bancs, fonts, màquines expendedores) mal situats: cabines telefòniques inadequades, contenidors i terrasses de bar que envaeixen la voravia (han de deixar un espai mínim de circulació de 1,5 m), i un llarg etc. L'informe subratlla que a dos dels més importants carrers del municipi, el carrer Gran Via i el Passeig Marítim, hi ha 82 i 76 arbres sense protecció a les garangoles, a més d'altres deficiències. Segons Assumpció Matamalas l'estudi no s'hauria pogut fer sense tota aquesta tasca desinte-resada que han realitzat aquests joves: "Els estam molt agraïts perquè ho han fet molt bé".

En un altre apartat l'estudi recull el marc legal referent a barreres arquitectòniques, que

MOTOS-BICICLETES

COMERCIAL SANSALONI

c/ fondo nº 5 - tel. 83 62 93 - ARTÀ

apareix en tres nivells:

A) El marc dels principis que estableix la Constitució: Art. 1 (igualtat); Art. 9 (responsabilitat de les institucions públiques de promoure la igualtat de drets efectiva); Art. 14 (no discriminació per cap raó o circumstància social) i Art. 49 que obliga els poders públics a dur una especial protecció i empara de les persones amb discapacitats físiques, psíquiques o sensorials perquè puguin gaudir dels mateixos drets que tots els ciutadans.

B) Aquests principis es van concretar un poc més en la Llei d'Integració Social dels Minusvàlids, més coneguda com a LISMI, en vigor des del 7 d'abril del 82, i que fins ara no s'ha aplicat per manca del necessari desenvolupament reglamentari i també de la sensibilitat social que ho demanàs. La LISMI, que totes les institucions públiques han incomplert de manera quasi sistemàtica, obliga que tots els edificis públics construïts, ampliat o reformats a partir de la seva entrada en vigor siguin accessibles als minusvàlids (seria el cas del Polisportiu). També obliga les entitats públiques a habilitar una part dels pressuposts per fer accessibles les instal·lacions de què són responsables, i fins i tot a fomentar l'accessibilitat dels immobles de titularitat privada. Un Reial Decret de maig del 89 concreta aquesta llei en allò referent a l'accessibilitat dels edificis públics de nova planta.

i C) La legislació autonòmica: Llei d'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques, aprovada pel Parlament Balear el maig del 92. Es

Carolina Oñe, Herminia Planusa i Guillem Fullana per la rampa de la platja.

tracta d'una llei que té un caràcter sancionador i obliga a tots els ajuntaments a elaborar plans especials d'actuació i a dedicar partides econòmiques a aquesta finalitat als pressuposts de cada any. Estableix un termini de 15 anys per fer accessibles les vies i els edificis, siguin aquests darrers de titularitat pública o privada.

Durant aquest darrer any s'han elaborat les disposicions reglamentàries per desenvolupar la llei (el termini és a punt d'acabar), i s'ha creat un Consell d'Accessibilitat adscrit a la Conselleria d'Obres Públiques, a través del qual els afectats organitzats en diferents associacions -ASPROM, ASPAIM, ABEB, ONCE...- han duit un seguiment del desenvolupament de la llei.

Les sancions que es deriven del incompliment d'aquesta llei es dedicaran a finançar les obres que la llei promou.

Pròximament l'assistent social es reunirà amb els regidors

responsables de les diverses àrees per presentar-los l'estudi.

Demandes immediates

A la Colònia hi estiuja i hi passa els caps de setmana en Guillem Fullana Vanrell, soci actiu de l'Associació de Paraplègics i Lesionats Medulars (ASPAIM). És un dels membres del Consell o comissió per l'Accessibilitat que està fent una important tasca de seguiment en l'elaboració dels reglaments d'aplicació de la Llei d'Accessibilitat. Recentment ha tengut una entrevista amb el batle, Miquel Pastor, "El que li hem plantejat és que quan comencin a executar el Pla d'Embelliment de la Colònia, i la part del Passeig Marítim, que són inversions molt importants -el primer tot sol ja són 140 milions-, ens tenguin en compte: que es facin guals, que es rebaixin les voreres de les voravies a tots els cantons. No volem que passi com a l'Edifici municipal o al dispensari que es van obrir amb uns

ESTANC CAN CABRER
4ª generació

gran sortit d'articles de fumador

escalons que ens hi dificulten l'entrada. El batle i en Toni Llaneras m'han dit que ho arreglaran, però això ja s'hauria d'haver previst en el projecte".

"A la Colònia les barreres arquitectòniques són més o manco les mateixes que a Artà", afirmen Hermínia Planisi i Carolina Gili, les dues joves que han fet l'inventari. Aquesta feina els va servir per adonar-se de problemes que abans mai no havien reparat. Respecte a les voravies, Carolina i Hermínia són més explícites que el diplomàtic Guillem "Per fer això tan estret no importava haver-les fetes. Estaran bé, però la gent no hi va per damunt", diu Hermínia. "Jo mateixa, si no ve un cotxe, no hi vaig... si vas amb qualcú, has d'anar en fila índia..." remarca Carolina.

Amb elles i amb Guillem feim una passejada pels carrers. Els guals rebaixats o adequats per a persones amb problemes es poden comptar amb els dits d'una mà: un parell a la plaça de

Els pocs guals ben fets que hi ha els obstaculitzen els vehicles mal aparcats.

l'església i un altre a la Bassa d'en Fasol, a més a vegades els trobam tancats per vehicles mal aparcats. Als altres veim en Guillem com ha de fer malabarismes sobre dues de les quatre rodes que té la seva cadira: d'això se'n diu fer el pi. Sorteja així com pot els arbres de les estretes voravies i, al Passeig Marítim, esquiva les cadires de la terrassa d'un bar... curiosament a moltes de les sortides de cotxeria sí que hi ha guals rebaixats. També a la Colònia els cotxes són els reis dels carrers. Passam al costat de la platja i en Guillem ens mostra la rampa encimentada que va fer l'Ajuntament a petició seva, "s'ha notat molt, i no només per jo o la gent que anam en cadira de rodes; ara poden devallar fins a la vorera del mar la gent que du cotxets d'infant o els vells que abans anaven malament per damunt de la grava". De l'església no diu res més que amb els escalons que hi ha ja té excusa per no entrar-hi "És que no ens hi volen", riu.

A una zona turística s'han

de cuidar molt més encara les qüestions d'accessibilitat: per exemple a la residència de les monges vénen colònies de gent amb cadires de rodes, i també hi ha turistes discapacitats que passen per aquí. "Cada any en veig tres o quatre, a més de la gent major", ens confirma Guillem, "A altres zones turístiques, com Can Picafort o Cala Ratjada, els ajuntaments ho estan tenint molt en compte".

Si l'Ajuntament inclou al seu pressupost del 1994, inversions per iniciar un plan trianual d'eliminació de barreres arquitectòniques podrà rebre una ajuda del 66% d'aquestes inversions del Ministeri d'Afers Socials, ONCE i COCEMFE (Confederació de Col·lectius de Minusvàlids Físics d'Espanya), però aquest programa s'acaba enguany. "Cal veure què pressuposta l'Ajuntament per aquestes obres al 94 per saber quin és el grau de compromís que tenen per millorar l'accessibilitat als espais i serveis públics", resumeix en Guillem.

Assumpció Matamalas, assistent social de l'Ajuntament

POMPAS FUNEBRES ARTANENSES

Ada. Ferrocarril, 33 - Artà

Para avisos y preavisos: tels. 56 30 96 y 56 39 34

NOCTURNOS Y FESTIVOS

Excursió a Palma: Fundació Miró i Gran Hotel

Per al dissabte dia 18 de desembre el servei d'extensió cultural de l'Ajuntament han organitzat una excursió a Palma amb autocar amb visita a la Fundació Miró i al Gran Hotel, centre cultural de La Caixa recentment inaugurat. L'autocar, que partirà a les 09:30 hores, serà gratuït i els interessats hauran d'abonar només l'entrada a la Fundació Miró: 250 pts. Els interessats s'han d'apuntar a Na Batlessa abans del 15 de desembre.

«Pintura jove al Llevant de Mallorca»

Avui, dissabte 4 de desembre, tindrà lloc a les 20 hores la inauguració de l'exposició que du per títol «Pintura Jove al Llevant de Mallorca».

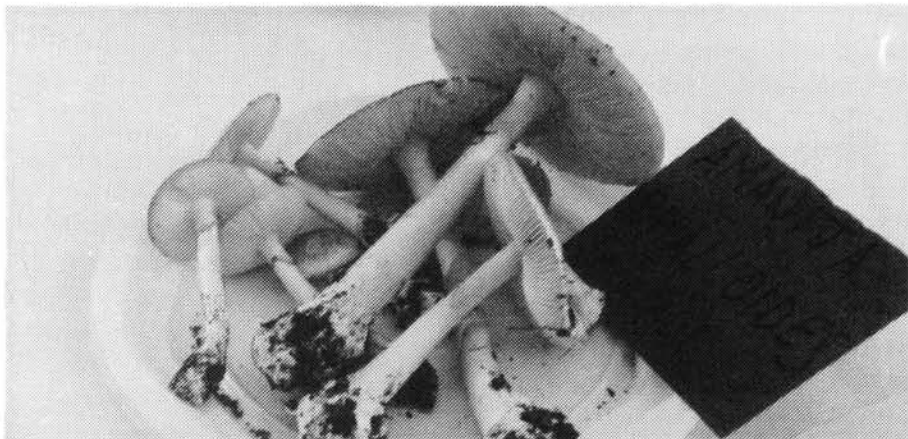
Com ja informàrem, els ajuntaments del Llevant de Mallorca han patrocinat aquesta exposició col·lectiva que, de forma itinerant, es muntarà a cada un dels pobles participants i que, posteriorment, anirà a Eivissa, Formentera, Ciutadella i Maó.

Per a aquesta exposició han estat seleccionats els següents pintors: Pere Bennasar (Felanitx), Llorenç Femenías Veny (Manacor), Antoni Ferragut Reus (Son Servera), Antònia Girart Nadal (Sant Llorenç), Sebastià Massanet Riera (Artà) i Colau Vives Fuster (Capdepera).

El catàleg que s'ha editat conté un text de Josep Melià titulat «La generació dels seixanta» i de cada autor ofereix el seu currículum, la seva fotografia, i una reproducció de tres de les seves obres.

Aquesta exposició romandrà oberta a les sales d'exposicions de Na Batlessa fins al proper dia 16 i l'horari de visites serà l'habitual, és a dir, cada dia de 19 a 21 hores.

Exposició de bolets: 120 espècies diferents

Bolets de tot color, olor i grandària, uns exquisits i altres en canvi mortals es pogueren observar a l'exposició que anualment realitza a Na Batlessa la delegació local del GOB, aquest pic patrocinada per l'Ajuntament. El diumenge passat, dia 28, a la cinquena mostra que organitzen els ecologistes, la estrella tornà a ser la mortal Amanita Phalloides, que es va trobar per segon pic a Sa Serra. A Mallorca fins ara no ha estat vista més que a Artà (fa 5 anys) i a Sóller.

En Miquel Angel Pérez, el micòleg que els va classificar després d'una primera tria realitzada pels organitzadors, va trigar des de les deu del matí fins poc abans de tancar la mostra a l'una i mitja del migdia, això pot donar idea de l'abundància d'exemplars que es varen

recollir. L'any passat només se'n varen exposar 83 i enguany n'hi ha hagut la meitat més.

Una altra novetat ha estat la participació de nins i nines que la comissió de joves van acompanyar fins a la Torre de Canyamel, on van omplir unes bones senalles. De moment no es pot dir que enguany hi hagi hagut noves troballes o primeres cites, però el micòleg se'n va dur quatre espècies per analitzar-les amb més deteniment per si un cas ho fossin. Segons els organitzadors en aquesta darrera mostra han notat major participació d'esclatassanquers que altres anys.

Altres activitats realitzades durant aquestes jornades micològiques han estat el visionat d'una cinta de vídeo i una exposició de llibres de micologia.

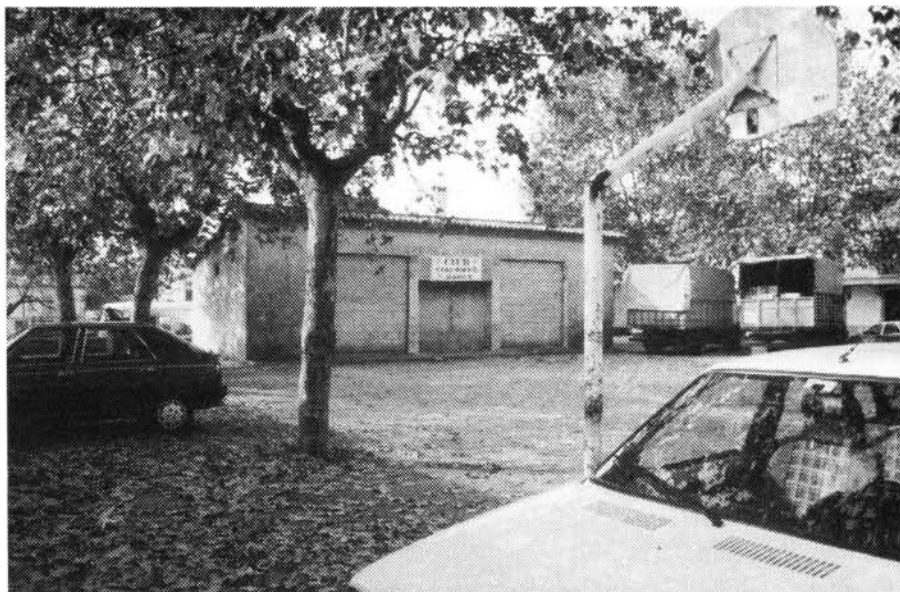

Obres a l'Hospital

És a punt de sortir el ban que anuncia l'inici del termini per a la presentació d'ofertes per optar a l'adjudicació de les obres a realitzar a l'Hospital per tal d'adaptar-lo a les necessitats del Centre de Salut en què es convertirà. El cost total de les obres és aproximadament d'uns setze milions de pessetes.

Com vàrem informar, aquestes obres són el fruit d'un conveni entre l'Ajuntament i la Conselleria de Sanitat del Govern Balear. L'Ajuntament finançarà les obres i la Conselleria les pagarà a càrrec dels pressuposts del 94 i del 95. L'Ajuntament haurà de subscriure un emprèstit, però les despeses d'interessos seran inferiors al cost de manteniment que ara ha de suportar i que, un cop acabades les obres, podrà traspasar a l'INSALUD que se'n farà càrrec de forma total com a Centre de Salut.

Nova oficina de Correus?

Les converses mantengudes entre Correus i l'Ajuntament són ja a punt de cloure's amb acord, a l'espera de polir els darrers punts secundaris. Segons sembla, l'Ajuntament cediria a Correus l'ús de l'edifici on hi havia el pes municipal i que ara és ocupat per la Societat Columbòfila. L'Ajuntament l'ofereix per 30 anys, mentre que Correus sembla que el vol per més temps, si no de forma indefinida. A canvi, l'ampliació i adequació de l'edifici aniria acompanyat de les obres de remodelació i condicionament de la plaça segons el projecte que redactaria l'Ajuntament.

Vivendes Socials

A rel d'una cridada al contestador automàtic hem pogut localitzar una informació relativa a un possible projecte de construcció de vivendes socials. L'Ajuntament va obrir un registre de possible gent interessada per tal de tenir una idea fiable que justificàs l'inici de les gestions. Aquest registre, obert dins l'any 1991, ha recollit les dades de totes les persones interessades. Fins ara s'hi han inscrit 55 persones. Faltava saber si l'Ajuntament considera que aquesta xifra és o no

suficient com per començar les gestions, però encara no hi ha cap decisió al respecte.

D'aquesta fase d'inscripció se n'han fet interpretacions que, segons la responsable dels serveis socials municipals, no tenien fonament: es tractava de recollir dades per estudiar la viabilitat d'un projecte. Només això. I així s'està.

En tot cas seria convenient que l'Ajuntament decidís què es fa perquè també és cert que les persones que s'inscrivieren ho feien en l'esperança que el projecte es començàs prest.

Vaga d'estudiants

De bell nou els alumnes de l'institut s'adheriren a la vaga que hi havia convocada per dia 25 de novembre. Després de l'assemblea en què decidiren interrompre les activitats pels mateixos motius que la del dia 17, intentaren tornar-se a manifestar pels carrers del poble, però la pluja que començà just llavors, sobre les 11 del matí, els impedí de sortir al carrer. Les classes, però, es varen aturar a les 10:30 hores.

CONSULTORI MÈDIC

Clínic Artà

**MEDICINA GENERAL
REUMATOLOGIA
CIRURGIA
DIETÈTICA
REVISIONS MÈDIQUES GENERALS (cheques)
GINECOLOGIA
PEDIATRIA
CERTIFICATS carnets d'armes
i de conduir**

**c/ Clutat, 39 - tel. 83 62 37
07570 - Artà**

«III Mostra del Llevant»

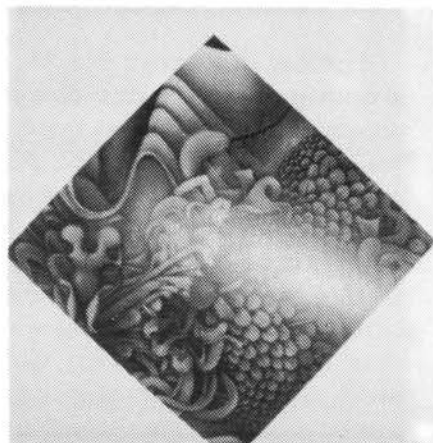

Aquest Nadal es celebrarà la III Mostra d'Art del Llevant. Com a les edicions anteriors, es

tracta d'oferir una mostra col·lectiva composta per aquelles obres que aportin tots els artistes que hi vulguin participar.

Els interessats han de presentar una sola obra original (pintura, escultura, ceràmica, obra gràfica, etc.), la temàtica i el format són lliures. El termini de presentació de les obres comprèn de l'1 al 17 de desembre i s'ha d'efecutar a Na Batlessa (adreçar-se al bibliotecari) de 16 a 20 hores.

Aquesta III Mostra d'Art del Llevant es podrà visitar a les sales d'exposicions de Na

Batlessa del 23 de desembre al 6 de gener.

Depuradora de La Colònia

L'IBASAN ha presentat la sol·licitud de llicència per a la construcció de la depuradora de La Colònia de Sant Pere. L'obra va ser adjudicada a la unió temporal de les empreses «Passavant España» i «Coexa, S. A.» que són les que han redactar el projecte que ara és examinat pels tècnics municipals.

La depuradora a construir és del tipus convencional d'aireació forçada. Preveu un mínim de 500 persones i un màxim de 2.500. El termini per a l'execució de les obres és de sis mesos i el pressupost total i final és de 90.895.400 pta, finançades totalment per l'IBASAN. L'estació depuradora estarà ubicada a la part posterior dels terrenys urbanitzats de S'Estanyol. El projecte preveu l'afegit d'un segon mòdul idèntic en cas que la població augmentàs significativament.

Cristina Rodero

Des del dia 18 de novembre Cristina García Rodero té oberta una exposició de més de cent fotografies sota el títol de **Fiestas y ritos**, de les quals ja n'havia publicat una sèrie en un llibre amb el mateix títol. La mostra és al Museo de Antropologia, de Madrid, organitzada pel Ministeri de Cultura. Entre les obres que presenta n'hi de les que ha fetes a Artà en ocasió de la festa de Sant Antoni. Aquesta col·lecció de fotos les començà l'autora fa més de vint anys i l'ha anada enriquint amb testimonis de tota la geografia de l'estat.

És d'aquí que els lectors de **Bellpuig** recordaran aquesta famosa fotografia: d'haver-la vista un parell d'anys per Sant Antoni fotografiant la cavalcada. També en el número 469 (23.01.93) publicàrem una petita entrevista que li férem durant la

seva feina.

En un informatiu del mateix divendres dia 17 a la nit de TVE es donà una mostra de les obres que s'ofereixen a l'exposició. La darrera corresponia als dimonis d'Artà estirant els hàbits de Sant Antoni just davant la Residència. La il·lustració que publicam l'hem agafa del suplement setmanal de «El País» de dia 7 de novembre.

JOYERIA

VIKY

RELOJERIA - PLATERIA

Fabricación Propia

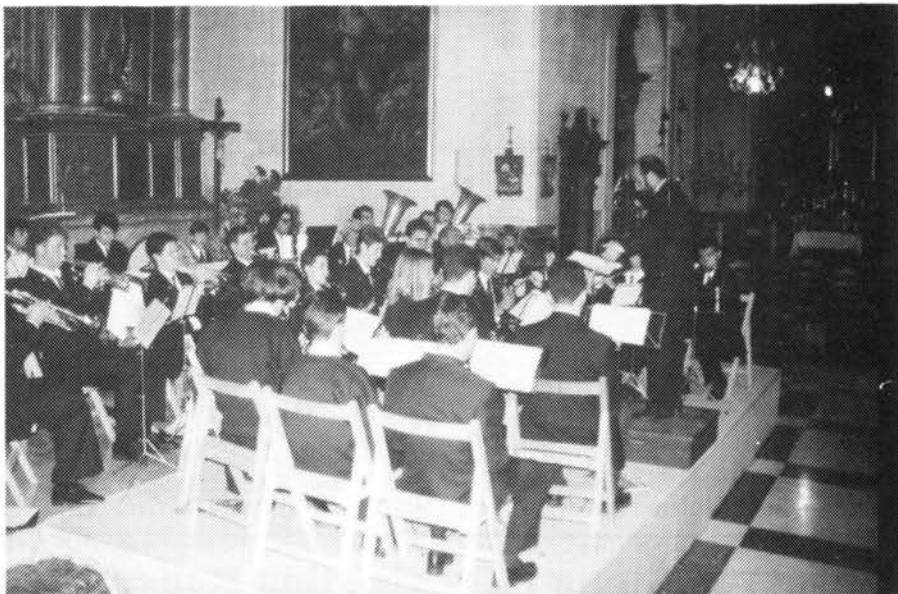
Carrer de Ciutat, 18
Teléfono 58 22 63
ARTA (Mallorca)

Concert de la Banda

El passat diumenge dia 21, i tal com anunciàrem en el darrer número de la revista, la nostra Banda de Música dirigida pel seu director Tomeu Ginard, va oferir un concert dins l'església del Convent dels Pares Franciscans en motiu de la seva patrona, Santa Cecília.

Els assistents al concert, que foren nombrosos i ompliren gairebé el temple, gaudiren d'un excel·lent matí musical amb magnífiques peces delitoses molt ben interpretades per la Banda de Música que foren motiu de plaer del públic que rompé amb forts aplaudiments al final de cada peça.

Abans del concert però, i com ja és tradicional, es va celebrar una Missa d'acció de gràcies a

la seva patrona amb intenció dels músics i de tot el públic assistent a l'acte religiós.

Per finalitzar la diada musical, el Magnífic Ajuntament va oferir un dinar a tots els músics. Molts d'anys.

Crítica musical

Convivència amb harmonia

Feia estona que no escoltava la nostra Banda de Música. En el concert del passat dia 21 de novembre em va sorprendre.

La Banda demostrà que està en el bon camí per convertir-se en una formació de qualitat.

El primer que em va cridar l'atenció fou la sonoritat. Ha canviat sens dubte. Els distints nivells tímbrics estan més equilibrats.

Part de "culpa" en tot això la té aquesta sorprenent corda de la fusta (clarinets, flautes i saxofons), formada en la seva majoria per gent jove. Aquests al·lots tenen escola, i molta.

A destacar el clarinet principal, el jove Caldentey, el qual brodà el solo de "Pepita Creus".

Però hi ha la joventut en el metall i la percussió. És de notar la incorporació de trombó, trompa i baix (ins-

truments moltes vegades poc atractius per als joves).

El públic reconegué tot això i va correspondre amb forts aplaudiments.

A més, el repertori, senzill però efectiu, va fer el concert més popular.

Aquesta Banda és tot un símbol de convivència musical entre generacions. Per una part antics components, veterans, experi-

mentats i amb il·lusió. D'altra, joves que empenyen fort i que vénen d'una escola que en pocs anys ha aconseguit els objectius pels que fou creada.

Convivència amb harmonia, això és l'important. Això es tradueix en alegria a l'hora de fer la feina, i el públic ho nota.

Delimitació de Costes

La Demarcació de Costes ha remès a l'Ajuntament la proposta de delimitació definitiva de la zona de domini públic marítimo-terrestre ajustada ja a la nova Llei de Costes. Aquesta proposta passarà a informació pública per espai d'un mes en el transcurs del qual qualsevol persona que es consideri afectada podrà presentar les al·legacions que estimi convenientes. A partir de mitjan mes de gener es començaran a citar cada un dels propietaris per procedir a l'acta de delimitació de cada una de les propietats afectades.

Ràdio Artà Municipal FM - 107.8

Taula rodona sobre:

**EL CONSUM DE
TABAC, ALCOHOL I
FARMACS.
ELS SEUS EFECTES I RISCS**

En el programa conduït per Biel Pastor

“Addictes a la Música”

**Dissabte dia 18 de desembre, en directe,
de les 15 a les 16 hores.**

C/. CIUTAT, 2 - ARTA Tel. 83 60 88

FOTOGRAFIA TORRES

*Aquest Nadal no vos quedeu sense
els nostres tradicionals Christmes.*

*No podrem assistir als col·legis de
Sant Bonaventura i Na Caragol,
però tendrem l'estudi a la vostra
disposició cada dia de 19 a 20 hores
(o a hores concertades.*

Telèfon 836088)

Vos esperam

CENTRE FUJI

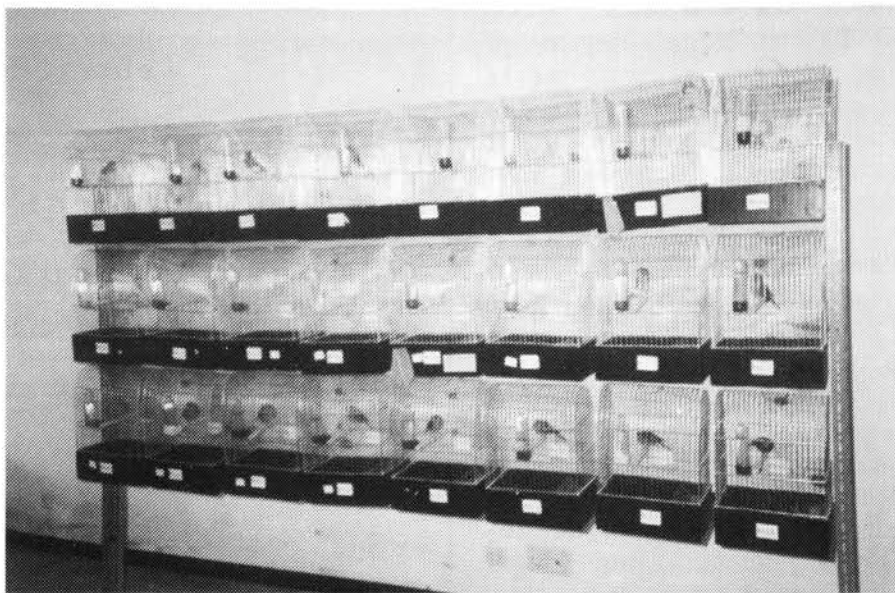
IV Concurs Ornitològic

Durant els passats dies 26 a 29 es va celebrar el IV Concurs Ornitològic Artà-93 organitzat per l'Associació Ornitològica d'Artà i patrocinat per l'Ajuntament d'Artà. El lloc on es va desenvolupar el concurs va ser a l'avenguda Costa i Llobera, 34.

La cronologia del concurs va ser la següent: el dia 26 es varen rebre els ocells al local de l'exposició a partir de les 18. El dissabte i el diumenge següents es va realitzar el jutjament. El mateix diumenge a partir de les 18 i el dilluns dia 29 a la mateixa hora, es varen obrir les portes per a l'exposició de tots els ocells, tant els premiats com els que no varen obtenir cap mena de trofeu. La mostra va durar fins a les 20 h, quan cada criador va recollir els seus ocells.

Els encarregats de donar el veredict varen ser tres jutges. Dos, el Sr. Emili Valls, de Catalunya, i el Sr. Umbert Muret, de Mallorca, s'encarregaren dels exemplars de color i un altre, el Sr. Andreu Bigas, també de Catalunya, va jutjar els canaris de postura i els híbrids. Totes les aus eren canaris, uns de color, uns altres de postura i la resta eren híbrids d'ocells de la fauna europea (cadeneres, verdorols, gafarrons) o de la fauna americana (cardenale de Veneçuela) i una canària.

El concurs va ser molt animat i hi varen concórrer moltes persones; tant criadors com gent espontània del poble, que va voler observar aquesta bella i entretinguda afició de la cria de canaris. El dia de la recepció varen venir molts criadors de diferents punts de Mallorca: associacions de Manacor, Inca, Son Servera, Porto Cristo, Palma i, per suposat, Artà. El nombre total d'ocells que varen participar al concurs va ser de 498, dels quals 349 eren canaris de color, 118 de postura i la resta varen ser 31 híbrids. Els ocells que més es varen poder veure varen ser: de **color**, blancs recessius, lipocroms sense factor (grocs), lipocroms amb factor (vermells), melànics sense factor (plates i robins o d'ulls vermells) i melànics amb factor (àgates i bronzes). El de **postura** foren Llissa pesada (Yorkshire i Norwich), llissa lleugera (raça espanyola i fife fanci), arissada i de disseny (liçard). En

Una panoràmica d'on es va realitzar el concurs.

els **híbrids** varen predominar els mulatos de cadenera.

El proper dia 7 de desembre, en el transcurs d'un sopar de companyonia, es lliuraran els premis al primer, segon i tercer classificats, tant individualment com per equips, de cada subgrup, i un premi per al millor i millors canaris en grup de cada secció, exceptuat en l'apartat d'híbrids.

Segons algunes persones que varen assistir a l'exposició, el concurs va estar ben organitzat i per als criadors en general el jutjament va ser bastant bo.

La participació dels criadors d'Artà va ser satisfactòria, ja que es varen aconseguir per a la nostra associació un total de quinze trofeus, entre els quals hi va haver un gran premi de postura, set primers premis, sis segons i dos tercers llocs.

Podem treure com a conclusió que el concurs va ser un èxit i que tothom va quedar molt content dels resultats de la mostra-concurs. Esperam que l'any que ve es pugui tornar a realitzar.

Joan Josep Cuat

Joan Matamalas a París

Joan Matamalas Morey, actor de teatre, s'ha desplaçat a París amb la Companyia el Teatre Lliure per representar «Un dels últims vespres de carnaval», de Carlo Goldoni, al teatre Odeon i sota la direcció de Lluís Pasqual. Reproduïm l'encapçalament de la notícia de la presentació de l'obra que el crític Joan de Segarra va publiucar a «El País» de dia 26 de novembre.

A un dels assajos previs a les representacions acudí al teatre l'actor italià Marcello Mastroianni per tal de veure el treball de la companyia del Teatre Lliure, una de les més prestigioses d'Europa.

Un dels últims vespres de Carnaval

De Carlo Goldoni. Traducció de Carlota Soldevila y Lluís Pasqual. Intèrpretes: Jordi Bosch, Lidia Comas, Eduard Fernández, Maïfe Gil, Mònica Glaenzel, Montse Guallar, Lluís Homar, Teresa Lozano, Alfred Lucchetti, Laia Marull, Joan Matamalas, Enric Serra, Carlota Soldevila, Artur Trias. Decorado y vestuario: Fabià Puigserver. Il·luminació: Xavier Clot. Direcció: Lluís Pasqual. Companyia Teatre Lliure. Théâtre de l'Odéon-Théâtre de l'Europe, París, del 23 al 28 de novembre.

JOAN DE SAGARRA

Primera presentació del Teatre Lliure en París, dentro del marco del Festival d'Automne, con una producción en lengua catalana, con subtítulos en francés, estrenada en Barcelona en 1985 y dirigida por Lluís Pasqual, rector del Théâtre de l'Odéon-Théâtre de l'Europe.

El cafetet matiner

“Bar Dollar” a l’hora sacrosanta del mosset, moment en què les rates ventrals grinyolen desitjos salivosos de teca-meca i la paràfrasi quotidiana s’adindra dins les estadies del regne sofismàtic del carrer Ciutat.

Deu persones dispers i heterogènies s’esguimben pels avenços absurds de la perspicàcia. D’un no res fan feixada. Tan s’en val, perquè l’objectiu és passar-ho bé, sense ofendre ningú.

Exultants a carro ple, manufacturen fardells de joia. L’únic que no es pronúncia és el professor Rafael Cruz, el qual, aliè al fotògraf, llegeix la premsa del dia. Aquest no és el cas d’en Biel que, amo, mestre i manobre, tot dins un sac, entaula pledeig amb na Francisca, la nostra trotapobles de la ONCE. En Biel és com aquells motors de gas pobre. Necessita el seu temps per escalfar-se, però quan ha entrat en calories, fa hora per llegua.

La parella del mig també les sa gasta en florilegis. Mirau el norantí Vicenç Figuereta, boina calada i jersei d’alt standing, més fadrí que el Pont des Soldat, ditzós fa la mitja, mentres que na Catalina Riera, la popularíssima Cati, exigeix a na Francisca la tira de cupons que ha de treure. Per avall el “reidenegro”.

A l’esquerra (encassolat amb plàstic), un paisà del “pàrvul” Goethe, pega a viure. Su aprop, na Francisca Escolana, esposa de l’industrial Joan Balaguer, i n’Antònia des Mustí Vell,

muller de l’amic Miquel Sua, parlen de “coses seves”. Segurament parlarien de fer net. I a la dreta, tenin dues glevs que farien llit dins una argelaga, perquè tant en Toni Cinto, totesfeines municipal i portanoves de la Sala, com en Jaume Violí, tocadore de bateries

musicals i sonadore de mocs extragalàctics, des del pinacle de la vida gaudeixen la blanor fugaç de la folgança.

Amb tot i això, en Rafel Cruz, casat amb na Catalina de Sa Canova, segueix, impertorbable, donant cebes a la premsa matutina...

Si desea una buena
construcción para su vivienda
pida información a:

**CONSTRUCCIONES
MANUEL POZO
GUERRERO**

C/ Bonaire, 14 - 07570 - Artà (971) 83 58 10

**BAR- RESTAURANTE
CAN BALAGUER**

tel. 83 50 03
c/ Ciutat, 19
07570 - Artà

* Menú del dia

* Tapes Variades

* Cuina Mallorquina

Crònica des del Coll Faraix

Dues anècdotes perquè sí (Bemoll)

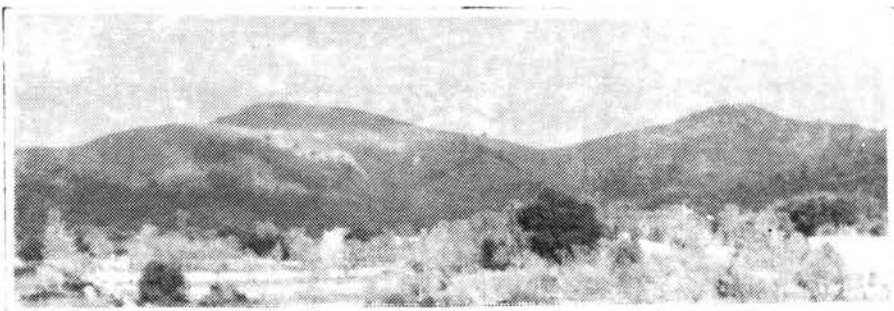
1.- Dos amics de tota la vida conversen. Un d'ells és músic. L'altre li pregunta:

-''I a tu, el fet d'esser músic i tenir una orella tan fina, te serveix de res en situacions fora de la música?''

-''Ja ho crec, -contesta el músic. Per exemple: Com tu saps, tenc un 600 més vell que es caminar per envant. Té l'indicador de velocitat espanyat. Con te creus que sé a quina velocitat vaig?''

-''No en tenc ni idea''.

-''Idò per la nota que fa el motor. Quan començ a accelerar el motor puja de nota fins

que arriba a Si bemoll. En aquest moment sé que vaig a noranta. Si puja fins a Si natural vaig a cent. I com que no m'agrada passar d'aquesta velocitat procur que no arribi a Do''.

2.- El General passa revista a les tropes. Qui n passa per davant la banda de musica observa que un dels baixos està brut. S'acosta al baixista i li diu:

-''Com és que aquest instrument està tan brut devora els

altres?''

-''És que aquest instrument està en Do, General''.

El General es queda pensatiu uns segons i demana al Comandant de la banda que estava situat unes passes lluny:

-''Comandant, aquell instrument d'allà abaix, està en Do?''

-''Sí, General''.

-''Molt bé, molt bé''.

Jaume Ginard Pa'ou

Contestador Automàtic

Hem rebudes les següents cridades:

Aquesta no ha estat una cridada, sinó comunicada de viva veu:

''Estam cansats de queixar-nos que cada divendres a la nit ens compixin tota la façana, l'omplin de vòmits i que els qui surten del bar Trui facin de tot. Jo he d'estar molt alerta amb les infeccions i els microbis perquè em faig la diàlisi peritoneal a ca nostra. A la nit i tot

hem telefonat al batle, ho hem dit a en Toni Serveri, i estic cansat de dir-ho al meu fill. A mi el renou que fan fins a les 6 del matí m'és ben igual; però la brutor que fan em pot fer molt de mal. La meva dona quan s'aixeca el primer que ha de fer és anar a comprar dues botelles de lleixiu i tirar-ne de dalt a baix de la façana''.

Nota de la redacció.

S'ha rebut una cridada al contestador automàtic demanant el perquè no s'havia fet cas a una cridada on es feia referència a la falta de papereres a la voravia del Col.legi

Na Caragol i del parc del carrer Pedro Amorós.

Volem aclarir a la persona que ha fet les cridades, i que s'identifica com Catalina Bauçà, sense més senyes, que fa poc números de la revista es va publicar el que entenguérem, i que si no posàrem tot el que deia va ser simplement perquè era ben veritat que no s'entenia.

Publicam tot el que els nostres lectors ens comuniquen, llevat d'allò que infringeix les més elementals regles de la bona educació.

BAL - 090   Telefax 586470
Telex 69565 VGOR E

Calle Binicanel·la, 12
Tels.: (971) 585515 - 585552
CALA MILLOR

Carretera Cala Agulla, 19
Tels.: (971) 584300 - 584017
CALA RATJADA

ESPECIAL PUENTE DE LA INMACULADA

Salidas del 4 al 8 Dic. 93

TENERIFE	50.700 pts. (media pensión).
ESTAMBUL	56.500 pts.
MARRAKECH	79.700 pts.
VENECIA	66.500 pts.
ROMA	66.900 pts.
LONDRES	52.500 pts.
PRAGA	72.950 pts.
ATENAS	39.500 pts.
VIENA	78.000 pts.
COSTA AZUL Y	
MONACO	43.500 pts.
TUNEZ	36.200 pts.
BUDAPEST	53.900 pts.
PARIS	66.700 pts.

Especial NEW YORK. 1 semana: 104.200 pts.
Incluye avión+traslados+hotel 7 noches+seguro viaje.

Rodant la maneta del 1941 (II).

La delicada situació econòmica del 41 abocà a la consecució d'uns fins pecuniaris; si més no, estrènyer el clavier als nostres agricultors. La malmesa agricultura (tothom menja del camp) hauria de pagar bo per dolent. Bona mostra del que deim són els pregons i bàndols de l'època: "Tots ets agricultors que tinguin figues seques per vendre, les han de declarar".

També foren amonestats aquells que cometien frau en la "declaración sembrada" de patates, cereals i llegums, perquè la comptabilitat no quadrava: "Se siembra más de lo que se cosecha".

A mitjan juliol, un cop entrades les messes de batre, els productors de patates feien el campussol, però un migdia el tambor del saig, l'amo en Llorenç Gil Servera, Metxo, els reblania la memòria; "...es pataters que hagin fet declaració falsa, dins 48 hores l'han de rectificar. Transcorregut aquest plaç, que a ningú li vengui de noves si li apliquen severes mesures per haver declarat en fals".

Del 23 de juliol al 28 d'octubre, diferents crides d'amonestament redreçaren les orelles al nostres conradors: "Les Autoritats feim memòria a tots els productors de blat, ordi, civada, faves, ciurons, mongetes, fesols i pèsols, que han de fer declaració jurada de lo que han recollit.

Encas de rebel·lia, les quantitats amagades seran considerades mercancies de contrabàndol".

L any 1941 en Jordi Morey, Escola, sorprengué els seus clients amb l'"aguinaldo" d'aquest bellíssim calendari.

Això no obstant, la crida més inútil, a la qual el poble donà el camí de l'oblit, fou aquesta: "Per ordre de la Superioritat, se fa a sebre; tots es que tinguin molins portàtils aptes per sa molturació de grans, han de declarar lo sigüent; marca des mulí, número de fabricació, casa

comercial a on se va adquirir, lloc a on l'empren i amb quins motius. Ses garroves d'antany i d'enguany seran intervengudes.

Exhortar es propietaris d'olivars perquè testimoniïn es nom des mateixos, número d'olivares i sa superfície des terrenos sembrats. Es que així no obrin, donaran a entendre que renunciïn es dret de reservar-se inclús s'oli per necessari des consum propi".

Malgrat l'esgarriós panorama alimentari, els artanenes aguditzaren l'enginy. Qualsevol eina trituradora servia per fer farina, molinets de moldre cafè, màquines de capolar pores, estucadores d'ordi i recòndits molins de sang, tot servia per fer caramull. Que el pa lligava poc? Per endins anc que hi hagués crostons pastats amb espines de congre.

Les botigues inscrites al "Anuario" són la de mestre Jaume Cassellas, Garamieu, carrer de la Puresa. Jordi Morey, Escolà, plaça des Marxando. L'amo en Climent Garau, Melindro, carrer d'en Pep Not i de l'amo en Rafel Sancho, Coll, carrer de Rafel Blanes.

El nombre de botiguers és inexacte perquè després del Moviment, a causa de les cartilles de racionament, les botigues de comestibles afloraren com a bolets. Establiments tan populars com: Ca'n Morro,

RESTA OBERTA AL PUBLIC LA TENDA 100 PTS.

AL CARRER PEP NOT, s/n (vora el Bar Es Caragol)

HI PODEU TROBAR OBJECTES A PARTIR DE CENT PESSETES
ARTICLES DE REGAL, PAPERERIA, MATERIAL ESCOLAR,
JUGUETES, MENAGE DE CUINA, ETC.

plaça de s'Aigua. Ca Ses Vives de Sa Sorteta. Ca'n Rotxet, al Pou Nou. Ca Na Molla, al Ponterró. Ca'n Cabrer, a Toni Blanes. Ca Na Calafata, a Rafel Blanes. Ca Na Victòria, carrer de Sa Teulera. Ca'n Toni Ranxer, Ca'n Miquel Salem i Ca'n Simó Rater, al carrer Major. Ca Na Ranxe-reta des carrer Mestral. Ca'n Guillem Faro, carrer des Sol. Ca Na Corpa, carrer Sancho de la Jordana. Ca N'Aloia i Ca Na Ratera des Figuerat, i moltes més que per manca d'espai omitim, no figuren inscrites en el "Anuario".

Vuit forns tenim anotats:

Miquel Amorós, Sopa, plaça de s'Aigua. Pere Carrió, Balaguer, Pou d'Avall. Joan Danús, Forn d'en Serra, carrer Mestre Andreu Siurell. Joan Fuster, Mosca, carrer Major. Gabriel Ginard, Rei, carrer de la Puresa. Joan Matemales, carrer des Sol. Francesc Nicolau, Beca, carrers des Pati i Alqueriot, i Miquel Roca, carrers des Centre i Rafel Blanes.

Dels vuit forners, els mestres Matemales Calafat i Roca Castell, pagaven matrícula de confiteria, i la mestressa Francisca Sureda, esposa de Pere Carrió, era la fornera de Ca'n Balaguer.

Encara que no consti a

Maria Massanet Gili, Raia, camicera de professió i esposa del celeberrim l'amo en Pere Vaquer, Rai.

(Sello de la Delegación de Abastecimientos.)

La foto es eloqüent i parla per si mateixa. Nosaltres només afegim la data d'aquell temps de fam: "Tens cupons? Idò calla i no t'empatxis de raons".

l'"Anuario", hem d'afegir que mestre Miquel Servera Mestre, Leu, a l'octubre de 1934 donà d'alta el forn del carrer de Santa Margalida.

Propietaris de molins comercials: Hereus de Don Toni Esteva Amorós, Regalat. Es tracta dels molins fariners de la Central Elèctrica, avui CTE. Cristòfol Bisquerra, Molí de Bellpuig. Miquel Sancho, "Sancho", a la Bassa del Molinet i en Toni Servera, Leu, Molí d'en Leu.

Grans i comestibles: Bartomeu Amorós, Sopa, edifici del Banesto. Jaume Cassellas, Garameu, carrer de la Puresa i Nicolau Pons, Xina, carrer de Rafel Blanes i Pitxol.

Comercial
ARTA

EN ARTA:
Carrer de Clutat, 26 - Tel. 56 21 48

EN MANACOR:
Poligono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

SERVICIO TECNICO Y
RECAMBIOS ORIGINALES
TEL 55 58 11

ARTA - (Mallorca)

Massey-Ferguson. Tractores

CONDOR	Motocultores y Motobombas
BATLLE	Empacadoras • Rotoempacadoras y Sistemas de riego
ZAZURCA	Equipos preparación Tierra y Siembra
AGUDO	Cubas de vacío
MONDIAL Y OPEM	Motosierras
CAVARA	Pulverizadores
CASPARDO	Barra de Corte
JUSCAFRESA	Remolques
BLANC	Peladoras de Almendras
BRUN	Abonadoras

MASSEY-FERGUSON

condor

BATLLE

Els botiguers de la Colònia de Sant Pere eren Bartomeu Bisbal, Estaca i Antoni Valcaneras.

Aus i caça: Jaume Bonnin, Guixó, carrer Major. Josep Bonnin, Cas Llanterner, Rafel Blanes, i Miquel Bonnin, Guixó, carrer Botavant.

Mateu Barceló, "Barceló". Jaume Llodrà, Ros o Massot. Jaume Bonnin, de Ca Na Coloma Roja. Maria Massanet, mestressa Raia, i Miquel Bonnin, Guixó, regentaven en propietat les carniceries de la plaça del P. Llinàs. Valgui l'aclariment històric que la carniceria de l'amo en Miquel Bonnin fou oberta l'any 1927 i donada de baixa l'any 1977, per tant tengué una durada de 50 anys, mentres que l'amo en Bartomeu Forteza, de Ca Na Mamella, despatxava carn a la recent estrenada "Carniceria Moderna", ubicada al carrer del General Mola, avui carrer Fondo.

A pesar del triomfalisme que el secretari Don Joan Melià emeté a Madrid, notam la inconvocació de les fàbriques de fideus, perquè recent acabada la Guerra Civil, l'amo en Nicolau Carrió, de sa Creu Vella, carrer Major. Mestre Jaume Cassellas, Garameu, carrer de la Puresa i el matrimoni Jaume Massanet i Joana Maria Cassellas, de Ca Na Manxa del Pou Nou, fabricaven saboroses tires i dolces de fideus, burballes i burballes arrissades però d'aquelles sense mestrança.

La susdita pinzellada alimentària es pot resumir en dues paraules: fam i estraperlo. A la gran majoria de llars les aranyes havien penjat les teranyines de la misèria. Els rebosts eren plens de pols mentre que les vigues del sòtil, orfes de porquim, mostraven l'esquifida barrament de tatxes i invisibles penjolls de tomatis de tot l'any.

Diuen que poc pa desperta els esperits. Però les parteres portaren la palma martiritzadora. Sols Glòria mereixen aquelles mares dels anys quaranta que suraren sos fills de pit amb

l'excelsa llet de l'abnegació. Mares que no menjaren la magna per alletar com calia els estimats i innocents minyons.

Sabem que moltes es llevaren el menjar de la boca per donar-lo a altres fills seus i encara

tenien bemolls per fer-ne part als padrins.

On eren els pots de llet condensada? On, amb diners i sense diners, haguessin trobat les imprescindibles paperetes de nodriments infantils?...

Toni Servera Ginard, des Moli d'en Leu, (1877 - 1949), empimpollat com maleta d'argenter, piules de terradet i amb el capell de filtre sobre un vetust comodi, ens mostra la faïç dels seus vint anys. A més de moliner de vent, en temps va ser músic a la banda de mestre Pep Rodríguez.

«Dret a parlar» s'emet els divendres a les 21:00

Miquel Piris Obrador, a TV3

Jaume Morey.- Veure en Miquel Piris Obrador a la pantalla de TV3 ja no ens resulta una novetat. Ara, però, treballa en un programa de més volada que no els anteriors. Es tracta de «Dret a parlar», un programa en directe que TV3 emet els divendres a la nit, una de les franges de més audiència de la setmana. Amb Xesc Sanchís com a conductor principal del programa, i en torn d'un tema que se suposa d'actualitat o d'interès, un grup d'experts i molt de públic intervenen en el debat. Una mica a l'estil de

«La vida en un xip». En Miquel treballa entre el públic present al plató que demana la intervenció, els dóna entrada i condueix les seves aportacions: les connecta amb el tema o amb altres opinions, en demana més detalls... en directe.

Bellpuig.- Com va ser això d'aquest programa?

Miquel Piris Obrador.- Em varen veure fer el «De Vacances», i «El Trànsit» i necessitaven un presentador que pogués exercir unes certes funcions una mica diferents de les que s'haguessin vist en altres programes semblants, i jo vaig coincidir una

mica amb el que cercaven. Al «De Vacances» i «El Trànsit» hi vaig accedir a través d'un càsting, mentre que a «Dret a parlar» va ser de resultes d'aquests programes. «Aquest al.lot fa per noltros», degueren dir. Crec que se la jugaven una mica perquè només m'havien vist fer unes coses petites. No és sempre igual posar-se davant les càmeres. «El Trànsit», per exemple, és molt difícil...

B.- Qüestió d'imatge, de jove?

MPO.- D'imatge...? Crec que era qüestió d'un poc de tot, no ho sé bé. Demanaven una sèrie de coses i jo els vaig anar bé. A

SE ALQUILAN PISOS

Informes: tel. 83 61 53

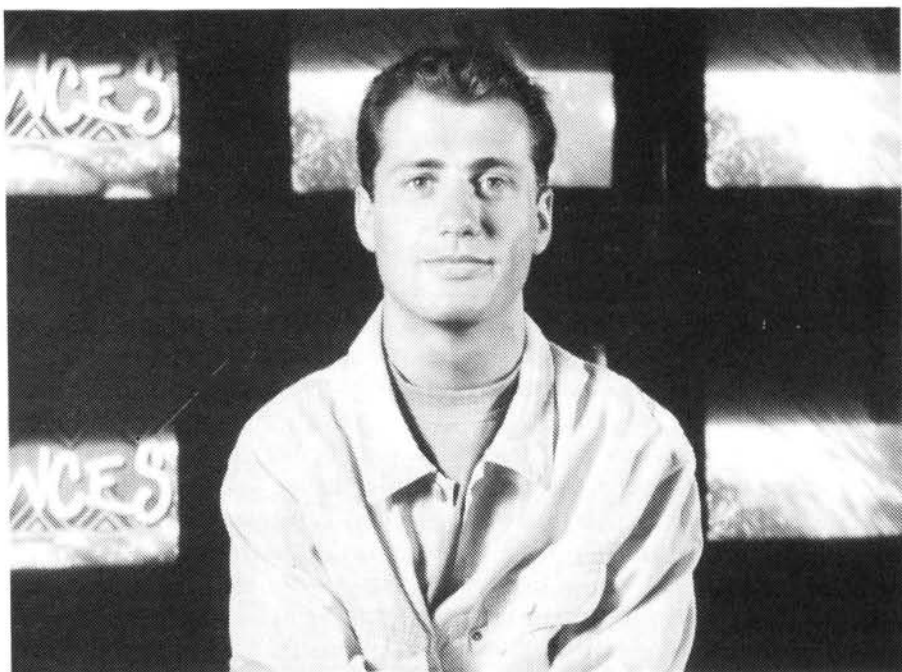
qui? A la gent de «DCo», que és el nom de la productora que fa aquest programa i que l'ha contractat amb TV3. N'ha fets d'altres, «El Joc del segle», «Vostè Jutja», «La Granja», «La vida en un xip»... Ara també en fa un, «Carta blanca» per al Canal 9 que també s'emet els divendres.

B.- N'estau contents d'així com va?

MPO.- Sí, però... n'estarem més contents com més en facem. La millora és constant. Un futbolista cada dia s'entrena. En un programa com el nostre els entrenaments són només els divendres. Cada programa és distint, com si començassis de bell nou i en allò que tenen de comú vas afinant. N'estam contents, sí. Tant en Xesc com jo començam amb un programa d'aquest caràcter, tot ens és molt nou i hi ha una preparació molt intensa durant la setmana.

B.- Fins quan està previst que s'emeti?

MPO.- Fins al 24 de juny, 34 en total. Projectes? no cap ni un, encara. Després de veure el que m'ha passat aquest estiu i aquesta tardor, no es poden tenir projectes en aquesta classe de feina. Jo no esperava res de tot això, mai de la vida... encara no entenc com em vaig posar per primera vegada davant la càmera. Bé, n'Eduard Boet em va donar un suport d'amic, de professional... l'empenta necessària per fer «El Trànsit», que és un programa que requereix una gran capacitat d'improvisació, amb la notícia fresca, diversa i

complexa, per una part, i les qüestions tècniques, de realització immediata, així com surt... per l'altra.

B.- Com es trien els temes que tractau a «Dret a parlar»?

MPO.- Els decidim quinze dies abans i en funció de l'actualitat. Hi ha temes de fons que no necessiten ser d'actualitat permanent. N'hi ha que enganxen molt amb el que vivim. A vegades s'ha triat el tema i passen coses en aquella setmana que li donen més actualitat. Per exemple, quan férem el programa sobre els joves, el cap de setmana del mig, vull dir mentre que el preparàvem per a l'emissió, hi va haver més de dotze joves morts en accident de trànsit; el dia que fèiem el dels fets injustificables, a mitjan programa haguérem de tallar

perquè acabaven d'alliberar Julio Iglesias Zamora: parlàvem de segrests, de la farmacèutica d'Olot... Perseguim l'actualitat, però a vegades l'actualitat topa amb nosaltres.

B.- Als catalans els deu xocar el teu català amallorquinat...

MPO.- Potser sí. És un problema... o sigui... ser el primer que des dels informatius d'una TV que es veu a totes les terres de parla catalana... Quan feia «El Trànsit» havia de fer servir un català apropiat a la gent a qui es destinava la informació, sobretot barcelonins. El «De Vacances», en canvi, el podia fer més mallorquí. Des del moment en què estic dins un programa com «Dret a parlar», en què em trob dins un col·loqui, amb persones amb una certa variació de parles,

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO VIALSA

J. Bernad, J. Zafra i J. Genovard

**Ctera. Santa Margalida, 57 -Tel. 83 66 35
ARTÀ (Mallorca)**

el registre de la situació em permet relaxar un poc més el català central. També em resulta un poc difícil dirigir-me a un públic que sé que majoritàriament és de la varietat central... és un poc embullat... el que faig és nedar entre dues aigües. Un moment donat sé canviar de registre: a català central, o a mallorquí. És un terme mig, no m'han marcat pautes. Als informatius sí, perquè són texts més llegits, informatius, i s'usa molt més la varietat estàndard. Jo no ho sé cert, però em consta que TV3 intenta cuidar les varietats dialectals, i jo som mallorquí i aport una dosi de mallorquinitat al català comú. Si fos un impediment, no m'haurien cridat als informatius, al programa...

B.- «Dret a parlar» és un programa en directe, explica'ns la dinàmica.

MPO.- Pot passar de tot: que fallin membres de la taula d'experts, que a uns dels presentadors, com ara jo, em pegui la conjuntivitis, o tenguí problemes de veu perquè m'hagi passat la setmana parlant amb gent que telefona sobre la qüestió a tractar. Això m'ha passat en dos programes. Una vegada, quan feia «El Trànsit», a punt d'entrar després d'un avanç informatiu em vaig adonar que no havia enviat els mapes a la taula de realització. Em vaig posar a córrer cap a l'ordinador, a 300 metres lluny, els vaig enviar i

vaig tornar corrents. Quan arribava ja em tocava entrar. «Bonatarda...» i em faltava l'alè! Els del plató reien, però mare, que em va veure des de ca seva, va pensar «aquest al.lot nostro s'aufega!». Les interrupcions? Dificilíssim... ¿Com li expliques a una persona a qui li poses el micro davant, li dones pas, i allarga i allarga la seva exposició, que n'hi ha altres setanta-cinc que esperen per parlar? Quan s'hi posen, l'hi troben el gust i a vegades no se saben aturar...

B.- El programa et deu haver donat qualche dosi de fama...

MPO.- Qualcú se n'adona, sobretot si a més a de veure'm em senten xerrar, però tampoc s'ha d'exagerar. A l'Eduard Boet el varen reconèixer a un desert per Tunísia, però ell ja du molts d'anys en això...

B.- Tu també ja tens una certa experiència a treballar davant les càmeres de TV3...

MPO.- Vaig començar als Serveis Informatius, els caps de setmana, amb una beca a través de la Facultat. Varen ser sis mesos de pràctiques: posar veus, redactar notícies, i un primer contacte amb TV3. Després vaig

fer a «L'auto» la secció Autògraf, l'entrevista amb famosos al volant, la ruta per distints indrets de Catalunya. Eduard Boet, que era el responsable del programa, em va cridar després de les pràctiques. Per entrar al «De vacances» vaig participar en un càsting amb altres aspirants, la majoria catalans, una valenciana i una menorquina. El feia Salvador Alsius i varen pensar que sí, però només els Caps de Setmana, amb Isabel Adell els dies feiners. Em vaig acollonar molt, amb perdó. Als pocs dies també m'afegiren «El Trànsit». Aquí sí que em vaig espantar de veres perquè coneixia les dificultats d'aquest programet tan curt: era un Everest, i jo un coix inexpert. Quan em proposaren participar a «Dret a parlar» encara em vaig espantar més: directe, improvisació, vuitanta persones de públic i una responsabilitat encara més gran.

Però se'n surt la mar de bé. Miquel Piris: cada divendres a la nit, horari de programa estrella.

Campanya de
Normalització Lingüística

CARPINSA

Carpinsa en Aluminio
y Saneamiento

A. Cursach y E. Matallana

tel. 83 54 78

c/ Fray Junípero Serra, 7

07570 - Artà

* Technal

- * Puertas Aluminio
- * Correderas aluminio
- * Persianas Mallorquinas
- * Cerramientos Galerías
- * Toldos Policarbonato
- * Cristalerías y Murales
- * Calefacción
- * Energía Solar
- * Fontanería

L'art de cultivar bonsai

Curs d'iniciació al bonsai, 93 - 94.

Una idea per engruixir la soca

Passat l'estiu, reiniciem el curs d'iniciació al bonsai que començarem a publicar aquí l'any passat i que ens aturarem quan arribi l'estiu. Enguany repassam un poc el que comentarem en el curs passat i introduïm idees noves fruit de la pròpia experiència i la d'altres companys.

El més important per començar un bonsai és tenir una bona soca amb un bon NEBARI (nom que es dona al conjunt d'arrels), perquè el ramatge vendrà després.

Hi ha un bonsaier que usa una tècnica que pareix que dona molt bon resultat. Fa néixer les llavors de l'arbre que vol emprar com a futur bonsai. Quan tenen un any és quan comença la seva tècnica.

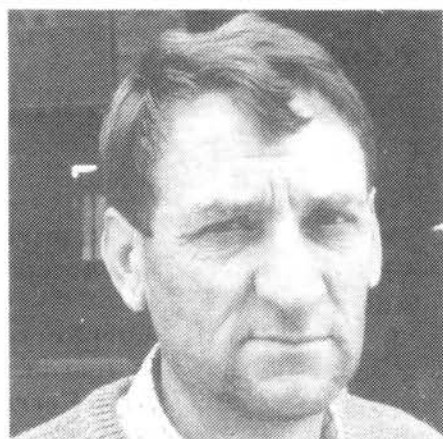
A la primavera que ve, quan els botons comencen a inflar, talla les plantes en trossos de vint centímetres aproximadament; els fa servir d'estaques perquè treguin arrels i fulles. Quan tenen un parell de fulles, els trasplanta individualment dins un cossioli més o menys grosset, perquè distribuixin les arrels. Al segon any els esqueixos passaran a fora vila en terra; poda les arrels i les

posa damunt una fusta fermades perquè estiguin planes amb una corda de cotó perquè es podresqui, deixa créixer tot el que vulgui i cuida el reg que ha de ser en goteig, sinó les arrels ens fugiran.

Al quart any el torna sembrar dins el cossioli una vegada podades les arrels i per primera vegada tallant la soca. La raó de no tallar-la fins al quart any és per afavorir l'engruixament de la base. Aquest va i torna del cossioli en terra i al revés, és per

corregir els possibles defectes de les arrels. En el cossioli creixen més lentament però més equilibrades i en terra més força a la soca.

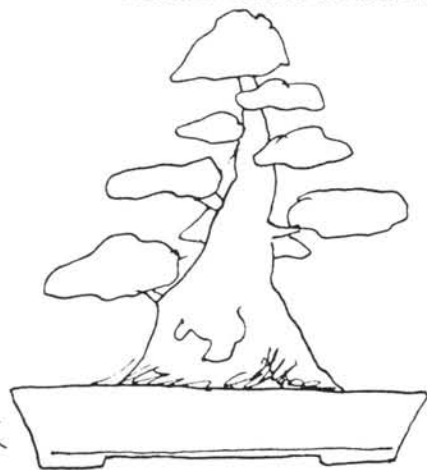
A partir d'aquí, i mirant la possible silueta (dibuix), podem deixar les

branques a la part baixa de la soca i si estan col·locades correctament, del contrari les hi llevam, no les podarem ni pinçarem perquè la força aniria a la part de dalt.

Quan tallam la soca l'hem de tallar un parell de centímetres més amunt perquè no ens faci cap sec. Després d'uns tres anys més podem tenir una soca d'entre quatre a nou centímetres de diàmetre a la base amb una silueta (fig. 2), que vagi de gruixat a prim, que és el que, al cap i a la fi, desitjam per el futur bonsai.

Jaume Ginard Llinàs

FUTURA SILUETA

BECA

Cada dia, bon pa

**Cada dimecres, panades
Cada divendres, robíols**

Despatx central:

Rafel Blanes, 51 - Artà - Tel. 83 61 72

FORN DE CAN

Ecos

Moviment de població. Mes de novembre de 1993

Naixements:

28.10.93 Verónica Ramírez Sánchez, filla de Mateo i Antonia.

08.11.93 Miquel Àngel Ferrer Ginard, de Luis i Margarita.

09.11.93 Victòria Serra Ferragut, filla de Jerónimo i Antonia-Francisca.

14.11.93 Gregori Gil Mir, de Sebastián i Maria.

20.11.93 Joan Guiscafré Serveira, de Jaime i Bàrbara.

Matrimonis:

20.11.93 Miguel Burdiel Rodríguez amb Antonia Amelia Ríos Domínguez

27.11.93 Manuel Bonnín Vives amb Antonia Mas Garcías

Defuncions:

11.11.93 Maria Sureda Ferrer, Sales. 83 anys. Ciutat, 49

22.11.93 Fernanda Gálvez Fernández. 57 anys. Son Ros, 2

24.11.93 Ana Ginard Canet, Caragola. 97 anys. Colònia.

26.11.93 Joan Morey Cabrer, Escolà. 85 anys. Ciutat, 26.

28.11.93 Miguel Ginard Alzamora, Maieta. 60 anys. Botovent, 8

PLUVIOMETRES DEL TERME D'ARTA				MES DE NOVEMBRE DE 1993			
DATA	SA CORBAIA	URBANA	ES PONT	SON MAGANET	ETS OLORS	ERMITA BETLEM	COLONIA ST. PERE
Dimecres, 3	8'2	8'3	8'9	9'1	12'0	8'0	9'4
Dijous, 4	24'5	32'5	31'5	21'5	33'6	35'3	29'0
Divendres, 5	0'5	1'3	1'5	7'1	1'7	0'6	3'3
Dilluns, 8		1'1	1'0	3'7	9'2	16'8	1'5
Divendres, 12	6'5	5'7	7'0	6'5	7'1	6'4	6'6
Dijous, 18	3'2	5'4	5'1	7'0	2'1	3'8	4'7
Dissabte, 20	5'8	13'0	5'5	7'7	6'5	24'5	44'3
Dimarts, 23			1'0	1'5		1'0	0'6
Dimecres, 24						13'8	1'8
Dijous, 25	16'4	16'7	12'8	13'2	13'2	15'2	11'5
Dimarts, 30	2'8	4'0	4'7	4'2	4'1	4'0	3'0
TOTALS :							
MES	67'9	88'0	79'0	81'5	89'5	129'4	115'7
ANY NATURAL	434'2	491'4	487'1	510'5	657'3	550'7	497'6
ANY AGRICOLA	226'1	258'6	244'3	261'4	309'3	309'7	289'7
COMPARACIO AMB EL MATEIX PERIODE DE L'ANY ANTERIOR (Novembre 1992)							
MES	10'8	12'5	17'1	11'9	9'2	9'4	5'5
ANY NATURAL	482'8	493'4	518'0	447'2	532'1	529'0	475'0
ANY AGRICOLA	175'1	178'4	184'5	172'0	181'2	146'4	80'4

EL SUPERMERCADO DEL JUGUETE

GRAN EXPOSICION Y VENTA

ESPECTACULAR VARIEDAD EN JUGUETES

COCHES TELEDIRIGIDOS

MUÑECAS

LLORONES

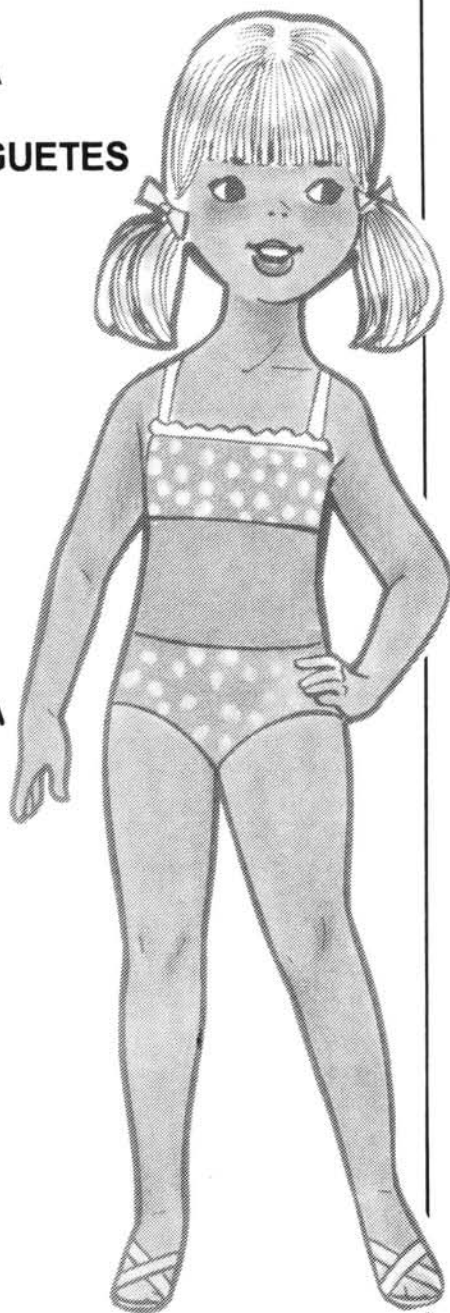
PELUCHES

JUEGOS

PARQUE JURASICO

DIDACTICOS PRIMERA INFANCIA

Y MUCHOS OTROS MAS.

SE RESERVAN Y SE CONFECCIONAN PAQUETES PARA REYES.

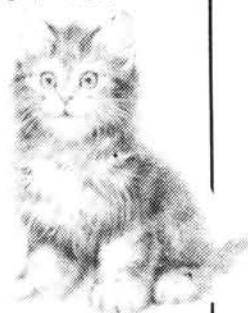
PRECIOS DIRECTOS DE MAYORISTA.

15% DE DESCUENTO EN COMPRAS SUPERIORES A 3.000 PTS.

NO DEJE DE VISITARNOS EN:

CALA RATJADA, CALLE LEONOR SERVERA, 25

TELEFONO: 56 57 25

Carta d'Advent

Vetlla!

Inici

presència

Escolta

!admira

En primer lloc et vull dir que el temps d'Advent m'agrada molt. Per què? Potser pel que té de començament d'una nova etapa? O perquè ens prepara a Nadal? Segurament el motiu de fons és perquè l'Advent expressa molt bé el que és la condició humana: viure és esperar. Viure és mirar cap endavant. Viure és aplanar camins i ser solidaris. Viure és aprendre a descobrir Déu en el cor mateix de la vida i en el cor mateix de la història, en la carn d'una persona, Jesús, i en els batecs de la comunitat cristiana. Viure és en definitiva preparar-se per a la trobada amb Déu.

El naixement de Jesús avui no es realitza al marge del que passa al cor de les persones i del que s'esdevé en el teixit de la societat que junts gaudim, patim i construïm.

Quines són les situacions que

marquen el nostre Advent d'enguany? Crisi econòmica, manca d'al·licients, intranscendència. Ens pensavem que a hores d'ara tots seriem més solidaris, que la guerra estaria desterrada del nostre món... i la situació és ben distinta. La llista es podria fer interminable. Tot això marca el nostre Advent.

I al mateix temps, una situació de crisi és el testimoni d'una transformació i la condició del

creixement. No podem negar que avui hi ha situacions positives i sobre tot no podem negar que les dificultats són un esperó que estimula noves possibilitats abans insospitades. Jo no sé si a tu et passa, però se'm fa difícil enumerar els aspectes positius de la nostra situació actual; i per tant hi són.

Què és l'Advent?

La paraula que expressa la situació de l'Advent la prenem del darrer llibre del Nou Testament. L'A-

pocalipsi acaba amb aquesta invocació: Veniu Senyor Jesús. Veniu! Vine! Això resumeix l'Advent.

Vine! no és una orde. Tots estam temptats d'aplicar a Déu la facilitat amb que donam ordres. Tots tenim clar el que els altres han de fer i moltes vegades els ho manam. Tots tenim clar el que Déu hauria de fer. I li feim a saber. No. Vine! no és una orde que li donam a Déu.

Vine! ho deim també quan nosaltres ja no sabem com ens sortirem d'una situació. És la signatura d'una dimissió. Vine!, a veure si tu seràs capaç de solucionar tot això. Tampoc no és aquest el sentit de la petició que resumeix l'Advent.

Vine és l'expressió d'un desig de companyia. Havent sabut que Déu ha pres la iniciativa de visitar-nos, nosaltres expressam l'alegria que això ens produeix i ho refermam amb una confirmació: sí, vine! Ni orde, ni dimissió. Vine! és acollida, trobada, companyia. Déu i nosaltres junts és lo millor que ens pot passar. Déu i nosaltres junts és Nadal. Preparar-ho, és l'Advent.

Com serà el teu Advent?

Serem capaços de superar els obstacles que ens dificulten la preparació de Nadal? La vigilància que se'ns demana topa amb moltes invitacions a no aficar-nos en les situacions i deixar-nos dur per la corrent. Vetllar és el contrari de dormir. Avui hi ha veritables incitacions a tenir els ulls tancats. I només els qui vetllin se'n donaran compte dels moments i dels llocs per on Déu entra en la nostra història.

Advent és un temps de canvi, de renovació, de conversió. Comença una situació nova,

Càntic de Maria

(Evangeli segons Lluc 1, 46 - 55)

La meva ànima proclama la grandesa del Senyor, i exulta el meu Esperit en Déu el meu salvador, perquè ha mirat el no-res de la seva humil serventa.

D'aquí endavant tots els pobles me tendran per venturosa. Perquè el Déu Totpoderós ha fet en mi meravelles, ell que té l'anomenada de ser el Sant per excel·lència

S'estén de pares a fills el seu amor pels qui hi creuen.

Amb la força del seu braç dispersa els altius de cor, els poderosos destrona i enalteix els més humils. De béns assacia els pobres i els rics se'n tornen de buit.

El Senyor ha protegit Israel, el seu servent, tal com ho havia promès des de sempre als nostres pares, recordant el seu amor a Abraham i al seu llinatge.

Notícies breus

Església Diocesana

Diumenge dia 14 de novembre varem fer el dia de l'Església Diocesana. La col·lecat va pujar 148.922 pts a la parròquia d'Artà i 22.100 a la Colònia. Moltes gràcies.

Exercicis

Els qui fan el tercer curs del catecumenat juvenil seran a Santa Llucia diumenge i dilluns per fer exercicis espirituals. Dilluns dia 6, a les 4'30 del capvespre hi haurà l'Eucaristia a Santa Llucia.

Trobada de joventut

Dissabte dia 11 hi haurà una trobada de gent jove a Sencelles. la convocarà diu: "Caritat sense justícia, no".

nos en la nostra perspectiva i el nostre horitzó. Només arribarem a nadal Di som capaços de dir: "Sí, que es faci en mi segons la teva voluntat". Dir-li a Déu. I comunicar-ho als altres. Deixar a Déu actuar a la seva manera. I nosaltres escoltar, creure, colaborar i no guardar-nos ho per nosaltres.

Què hem de fer?

Prega amb la teva família; Fes-te un regal; repeteix durant el dia: Veniu Senyor Jesús; Informa't de com estan els qui viuen en el teu carrer; priva't voluntàriament de qualche cosa; escriu una carta; llegeix un troç de l'Evangeli; visita un malalt; fes's una visita a la mare de Déu; passa un dia sencer sense mirar la televisió; comença la lectura d'un llibre; crida algú per telèfon; riu qo minuts cada dia; posa esment al que passa al teu entorn; digués totes les coses en positiu; abans de menjar, beneïx la teula; celebra l'Eucaristia també un dia feiner; fes un regal a algú;... cerca amb una paraula les accions que expressin la teva decisió personal de preparar el nadal. Aquest serà el millor Advent que tu puguis dur a terme.

Francesc Munar

definitiva. La vinguda de Jesús està a l'altura del que ha passat quan Déu ens ha donat la vida, ens ha creat el món, ens ho ha donat tot. Només els qui vulguin entrar en aquest dinamisme nou que comença amb Jesús, sabran què és el que pot assaciar el cor de l'home. Advent vol dir conversió. Advent vol dir superar la temptació de que no val la pena cercar un nou fonament a la nostra vida personal i col·lectiva.

En un temps de molta alegria xabacana, l'Advent ens proposa una alegria profunda. I una alegria responsable. Déu present en el cor de les persones, en l'entranya de la realitat, al sí de la comunitat cristiana, en la persona de Jesús, és el fonament d'una alegria i d'una responsabilitat noves.

Advent és sinònim de fe i confiança.

El que ens posa al davant l'Advent és la nostra capacitat de fe i de confiança. Tots sabem reaccionar com ho va fer Zacaries quan Déu li va comunicar que tendria un fill. No s'ho va creure. A tots ens pot arribar a parèixer millor la situació de decepció que vivim que no la possibilitat que Déu sigui Déu i vulgui fer florir noves situacions allà on només imaginavem rutina, pobresa, sofriment i mort. L'obstacle més gran que hem de superar per viure l'Advent és la tendència a tancar-

(Andreu Genovart)

REGENERACIO DE LA PLATJA

El passat diumenge dia 21 de novembre i davant un bon nombre d'espectadors, el vaixell destinat a la succió i transport d'arena realitzà dos viatges -un al capvespre i l'altre durant la nit- per regenerar la platja del nostre poble. Encara que la gent en principi s'alegri pel benefici que suposa comptar amb més qualitat d'arena, alguns dels presents es preguntaven per què es transporta ara l'arena i no a principis d'estiu, cosa que segons sembla seria molt més lògica.

El més segur és que els temporals d'hivern arrossequin una part d'arena mar endins o cap a la zona del mollet si no es construeix una mica de paretil protector a la part on hi ha l'explanada de ciment coberta ja un troç per l'arena transportada.

AIGÜES PER A LA UR-BANITZACIO MONTFERRUTX

Han començat les obres d'instal·lació de la xerxa d'aigua potable a la zona de la urbanització de

Montferrutx, obres que du a terme l'Empresa Sion Mascaró S.A.

Sembla que no estava previst que les obres s'iniciassin ara per manca de pressupost però que s'ha fet un esforç per part de les autoritats davant la insistència dels residents en aquell sector a no pagar les contribucions especials fins que es comptàs amb els serveis que es volien cobrar per adelantat. Evidentment la versió oficial no és aquesta però sí que és la que se creu el poble.

De les reunions tengudes a rel d'aquest fet entre els residents a la urbanització Montferrutx ha sortit la decisió de donar cos a una idea que fa temps es venia gestant: La creació d'una Associació de Veïnats que aglutinàs els diferents nuclis urbans de la Colònia. Segons sembla, Joan Caldentey serà el cap visible responsable de posar en marxa aquesta iniciativa que compta amb el recolzament de molts de veïnats.

PRIMERA "PEDRA" PER A LA DEPURADORA

No es tracta de cap acte oficial ni tan sols que hagin començat les obres de la futura depuradora, simplement s'ha tancat

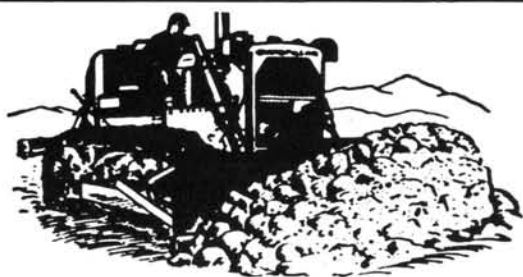
el lloc on aquesta ha de ser instal·lada i s'han posat totes les fites a partir de les quals es començarà a aixecar la instal·lació. Es poca cosa però és una primera passa ¿Per a quan les altres?

L'ERMITA ESCENARI D'UNA PROVA DE TRIAL

Diumenge passat la nostra Ermita fou escenari d'una prova puntuable per el campionat de Balears de Trial. Aquest es va disputar sobre un total de tres voltes d'uns sis kilòmetres cada una. El temps per aquesta prova era de tres hores més 20 minuts de penalització. La prova es va realitzar sobre un traçat de vuit zones predominant la de roques i estava organitzada pel Moto Club Muro.

HA MORT LA "PADRINA" DEL POBLE

El passat dimecres dia 24 morí als 97 anys de edat la "padrina" del poble és a dir la dona de més edat, Aina Ginard "Caragola". Era una persona molt apreciada per tothom, recordada com una dona de bé. La gran aflluència de gent al funeral n'és el millor testimoni. Que reposi en pau.

COEXA, S.A.

DELEGACION EN CALA RATJADA:
Vía Mallorca, s/n - Tel: 56 37 48

CONSTRUCCIONES**DESMONTES****ASFALTOS****AGLOMERADO****EXCAVACIONES****PLANTA DE AGLOMERADO****CANTERA DE ARIDOS PROPIA****ALQUILER MAQUINAS****BOMBA HORMIGONAR PROPIA****HORMIGON PREPARADO****CONTROL CALIDAD****LABORATORIO***Hormigones***FARRUTX, S.A.**

C.I.F. A - 07 254188

PLANTA: Ctera. Artà-Alcúdia, Km. 4
Telèfon: 83 56 88 Fax: 56 52 67

Futbol-sala

Fins demà diumenge dia 5 es jugaran els partits corresponents a la cinquena jornada. Oferim els resultats que faltaven per completar la 3ª jornada, els de la 4ª i els que ja s'han jugat de la 5ª en els primers dies de la setmana.

3ª jornada

Jovent, 1 - Sanimetal, 6
Dòllar, 1 - Boixos Nois, 3
Ponent, 5 - Promeses, 3
Dorado, 1 - C. Cultural, 8
Son Carrió, 1 - P. Morey, 0
Màrmols Artà, 4 - Almudaina, 8
Nelson, 4 - Bolero, 8

4ª jornada

Nàutic, 2 - E. Juma, 2
Canyamel, 3 - Sanimetal, 19
Opel, 5 - Boixos Nois, 2
Jovent, 3 - Promeses, 2
Dòllar, 2 - Trui, 4
Sa Nostra, 2 - C. Cultural, 1
C. N. R., 3 - P. Morey, 1
Dorado, 0 - Almudaina, 11
Son Carrió, 2 - Bolero, 6
Màrmols Artà, 12 - Piccadilly, 0

5ª jornada

Juma, 6 - Sanimetal, 4
C. Cultural, 2 - P. Morey, 3
Nàutic, 6 - Boixos Nois, 0

Sancions

El Comitè de Disciplina ha castigat el jugador J. Sancho (Boixos) amb un partit de suspensió per insultar l'àrbitre. Una multa de 500 pta a Joan Cursach (Almudaina) per no posar el rellotge en funcionament de manera intencionada. El P. Morey ha estat castigat amb dos punts i 2.500 pta per no poder completar el quintet. El Nelson, amb 1 punt menys i 1.500 pta per no comparèixer a la taula.

Informació

Antena 3 Ràdio, en la freqüència de Capdepera, ofereix informació sobre la marxa d'aquest torneig.

Classificació

Al final de la jornada 4 comencen a situar-se els equips. En el grup 1r el Sanimetal amb vuit punts, seguit d'Esports Juma i el Nàutic amb 7. Després ja vénen, amb 4 punts, els Boixos (i només 3 partits), Opel i Jovent.

En el segon va nés igualat. Hi ha quatre equips amb 6 punts: Almudaina, Màrmols, Bolero i C.N.R., però el primer i el tercer només amb tres partits. Els segueix el Son Carrió amb 5.

Columbofília

Demà comença el Concurs Terrestre 93 - 94

El tradicional Concurs Terrestre, tan antic com el pròpi Club Colombòfil Artanenc, començarà demà diumenge amb una amollada des de el Coll de Son Mas.

Hem explicat en diverses ocasions que és una prova semblant a una contra-rellotge ciclista, ja que es van amollant

cada cinc minuts els equips corresponents (un per propietari), formats per un màxim de 5 coloms cada grup. L'equip que desenvolupa major velocitat (metres per minut), és el guanyador de "l'etapa", prova que forma part de la corresponent "lliga" amb la seva classificació general.

El calendari d'aquestes amollades es el mateix dels entrenaments, amb la diferència de celebrar-se en diumenge i aquells en deimecres. L'anterior Bellpuig es donava sobrada informació sobre els punts d'amollada des de diferents indrets de Mallorca.

Sort als participants!

Contestador
83 50 33
automàtic

Atletisme

Guillem Serra Gelabert aconseguí una molt meritòria classificació en la carrera Inca-Palma, de 28 km disputada el diumenge dia 21. El temps que obtengué (1 h 40 m) el va situar en el lloc 12è de la classificació final.

Per dilluns dia 6 té previst de participar, juntament amb el seu germà Antoni, a la maratón de Calvià, que es disputa sobre 42'170 km.

Els dos germans Serra corren federats sota l'emblema del Club Cap de Llevant, de Cala Ratjada, que té una secció d'atletisme. També hi està inscrit en Joan Ginard, que ara no corre.

Tomeu Ginard

Ciclisme

Immerts de ple en la preparació hivernal Miquel Alzamora, de bell nou a la selecció

La notícia que més ha alegrat Miquel Alzamora, després de la seva primera temporada en la categoria d'aficionats, ha estat la del retorn a la selecció espanyola. Recordem que entre les caigudes i els mals resultats als Campionats d'Espanya, no va ser inclòs en l'equip que disputà els Campionats del Món. Recordem també que la fita d'aquesta selecció són els Jocs Olímpics d'Atlanta l'any 1996.

A més de moltíssimes proves a distintes localitats de Mallorca i a la pista de Son Moix (Palma), en aquesta temporada que s'inicià a finals de febrer ha participat a la volta a Valladolid, al Cinturó de Mallorca, a distintes proves de València i Sevilla i a les tres proves de la Copa del Món (Copenhague, València i Hyères) on aconseguí el sub-campionat final. Al final de la temporada va córrer a París, on va caure, a Saint Triveirs (França), on es va retirar, i a l'escalada a Montjuïc, en què va ser el 20è.

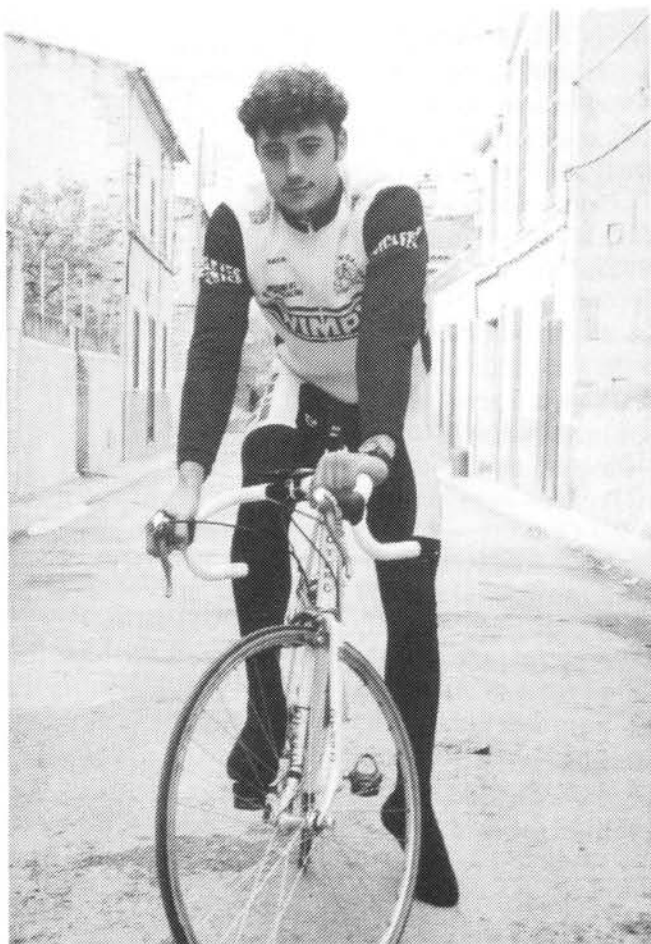
Ara es dedica a la preparació física, seguint el programa d'entrenament que la Federació li ha fixat. Cada dia de la setmana pren bicicleta i carretera per fer entre 60 i 110 km segons faci ruta de muntanya o pla. Més que les distàncies, es regeix per l'esforç que ha de

fer, és a dir, la forma en què els quilòmetres, la duresa del traçat i el temps invertit es tradueixen en esforç. Va equipat amb un pulsímetre que li indica en cada moment el ritme cardíac i així adapta l'esforç al programa d'entrenament progressiu. Totho anota: distància, ruta, temps. A

més els capvespres, o vespres, va al gimnàs per fer exercicis de peses i màquines per desenvolupar la potència muscular.

En el mes de desembre la selecció espanyola es concentrarà durant dues setmanes a S'Arenal, segurament per fer una revisió de l'estat dels corredors i ajustar el pla d'entrenament que es continuarà fent.

La selecció està, de moment, sense patrocinador i això minva les disponibilitats econòmiques de l'equip que és tant com dir les esportives. També és a l'aire el Club pel qual fitxarà ja que el C. C. Santa Margalida ja els ha comunicat que no continuarà. Hi ha converses amb dos possibles interessats en al patrocini, però no hi ha res decidit encara.

Miquel Alzamora, a la tornada d'una sessió d'entrenament

——— ESTRUCTURAS ———

Pídanos presupuestos sin compromiso

C/ Rafel Blanes, 98 tel. 83 66 64

07570 - Artà

Natació

Fa poc va rebaixar dous nous rècords

Aina Mª Domínguez referma el seu objectiu: Roma 94

Aina Mª Domínguez Amorós va ratificar fa dues setmanes, a la piscina del Palau Municipal d'Esports de Son Moix, a Palma, que continua amb fermesa la seva preparació per obtenir les mínimes marcades per la Federació Espanyola de Natació per participar en el Mundial de Roma, en el mes de setembre de 1994.

Absolut de Balears ja que rebaixa els 5.07.86 que tenia ella

mateixa. Aquest crono significa, a més, batre la Millor Marca Territorial de 16 anys que des del 1982 ostentava la mítica de la natació balear Pilar Mañes.

No deixa de ser poc usual que un nedador, en plena fase d'entrenaments de gran duresa i càrrega, com els que realitza la nostra nedadora coloniera, aconsegueixi realitzar bones marques en les competicions fixades en el calendari territorial. En efecte, Aina Mª Domínguez s'aixeca cada dia a les 06:00 per començar el primer entrenament a les 07:00, fins a les 08:45 hores. Va a classe (3r de BUP) i a les 17:00 hores de bell nou entrenament fins a les 20:30 hores.

Bàsquet

Infantil Femení

SANTANYI, 49
C.E.S. SALVADOR, 7

Partit disputat el dissabte dia 6 de novembre en el polisportiu de Santanyi. La Poca experiència en competició i el nervis del primer partit varen fer que l'equip local dominàs amb claredat durant tot el partit sense que l'equip artanenc pogués fer res per evitar la derrota.

Cal destacar els 5 punts i 8 rebots de **M.A. Nicolau**, els 2 punts de **M.C. Rodríguez** i els 5 rebots de **I. Gili**.

C.E.S. SALVADOR, 39
CAMPOS, 49

Partit disputat el dissabte dia 13 de novembre en el polisportiu de Na Caragol. Partit en què l'equip artanenc va experimentar un gran canvi positiu respecte al partit anterior. Es va passar de perdre al primer període de 3-16 a guanyar el segon per 26-23. Però la sort no acompanya l'equip local i al quart temps el cansament físic es començà a notar, això va fer que l'equip visitant remuntàs el marcador.

Malgrat això, cal destacar el bon partit realitzat per **totes les jugadores**. També destacar els 21 punts i 19 rebots de **M.A. Nicolau**.

Perles de Manacor, 43
C.E.S. SALVADOR, 29

Partit disputat el dissabte dia 20 de novembre en el polisportiu

de Na Capellera de Manacor. Un altre cop la inexperiència en competició i els nervis varen fer que l'equip artanenc no pogués aconseguir la victòria. En el segon període l'equip local va començar a marcar les diferències fins a arribar a un avantatge de 18 punts.

Malgrat això, cal destacar el bon partit realitzat per **totes les jugadores**. També destacar els 16 punts i 17 rebots de **M.A. Nicolau**, els 7 punts de **M. Hernandez** i els 6 punts de **M.R. Cantó**.

C.E.S. SALVADOR, 36
CAMPOS, 26

Partit disputat el dissabte dia 27 de novembre en el polisportiu de Na Caragol. Primera victòria en la lliga de l'equip infantil. De cada

Excavaciones
SEBASTIAN SASTRE
EXCAVADORA MINI

C/. Son Servera, 29
Tel. 83 65 59

07570 ARTÀ
(Mallorca)

Electrodomésticos
Reparaciones eléctricas - Antenas

Proyectos

Mateo Morey

83 51 35

C/ Rafel Blanes, 42 Artà (Mallorca)

cop es nota com l'equip va adquirint més experiència i confiança. Aquesta millora es va notar durant tot el partit on el domini de l'equip artanenc va ser clar durant els quatre períodes, amb un avantatge màxim de 13 punts.

Cal donar l'enhorabona a **totes les jugadores** per l'excel·lent partit realitzat. També destacar els 16 punts i 20 rebots de **M.A. Nicolau**, els 15 punts de **M.R. Cantó** i els 6 rebots i 9 robos de **C. Bisbal**.

Cadet Femení

SANT JOSE "B", 51
FORN DE SA PLAÇA, 31

Partit disputat el dissabte dia 6 de novembre en el polisportiu de Sant Josep de Palma. Clara derrota de l'equip artanenc que no va optar en camp moment al triomf, ja que des dels primers minuts l'equip local va tenir uns clars avantatges en el marcador. Partit poc vistós on l'equip artanenc no va saber reaccionar davant un marcador desfavorable.

Cal destacar els 9 punts de **C. Tous**, els 8 punts de **M. Llabata** i els 7 punts de **C. Sancho**.

FORN DE SA PLAÇA, 105
G. Galmes, 16

Partit disputat el dissabte dia 13 de novembre en el polisportiu de Na Caragol d'Artà. Espectacular partit realitzat per l'equip artanenc que per primera vegada aconseguia un marcador centenari. Partit on l'equip local no va tenir rival per l'escassa tècnica de l'equip visitant. Cal mencionar que l'equip d'es **FORN DE SA PLAÇA**, va fer 66 punts només a la segona part, cosa que no és molt freqüent en equips cadets femenins d'aquesta categoria. Durant el partit es varen fer parcials de fins a 31-2 o 23-0 en 6 i 7 minuts.

Cal donar l'enhorabona a **totes les jugadores** per l'excel·lent partit realitzat. També destacar els 44 punts de **C. Tous** i els 6 rebots de **M. Llabata** i **I. Danus**.

ESPORT, 37
FORN DE SA PLAÇA, 55

Partit disputat el dissabte dia 20 de novembre en el camp de Porto Colom. Partit sense gaire complicacions ja que el domini de l'equip artanenc va ser clar durant tot el partit des dels primer minuts.

Cal destacar el bon partit realitzat per totes les jugadores, també destacar els 20 punts de **C. Santandreu** i els 13 punts i 16 rebots de **M. Llabata**.

FORN DE SA PLAÇA, 68
J. Mariana, 21

Partit disputat el dissabte dia 27 de novembre en el polisportiu de Na Caragol d'Artà. Quarta victòria de l'equip artanenc sense gaire complicacions. L'equip artanenc domina clarament durant tot el partit fins a arribar a tenir un avantatge màxim de 50 punts. L'equip artanenc tengué les absències de **B. Ramis** per enfermetat i de **C. Tous** que es va lesionar al començament del partit.

Cal donar l'enhorabona a **totes les jugadores** per l'excel·lent partit realitzat. També destacar els 30 punts i 12 rebots de **M. Llabata**, els 11 punts i 8 rebots de **M.M. Ginard** i els 10 punts de **C. Santandreu**.

Cadet Masculí

FORN DE SA PLAÇA, 89
JOAN CAPO FELANITX, 65

Partit disputat el dissabte dia 20 en el polisportiu de Na Caragol d'Artà. Cuarta victòria consecutiva de l'equip artanenc que es col·loca al davant de la taula classificatòria. L'equip artanenc va anar sempre al davant en el marcador, excepte quan al principi del partit l'equip felanitxer es va posar a fer una zona. Va ser a falta de cinc minuts pel final de la primera part quan el Forn de Sa Plaça va encarrilar bé el partit.

Cal destacar els 38 punts i 32 rebots d'en **M.A. Riera**, els 24 punts d'en **T. Gayà** i els 16 punts d'en **S. Carrió**.

PERLES DE MANACOR, 45
FORN DE SA PLAÇA, 77

Partit disputat el dissabte dia 27 al polisportiu de Na Capallera de Manacor. Cinquena victòria de l'equip cadet que el manté en el primer lloc de la taula classificatòria. Va ser un dels millors partits disputats per l'equip artanenc, que va funcionar com un engranatge on no va fallar res.

Cal destacar 21 punts, 21 rebots, 4 assistències i 4 taps de **M.A. Riera**, els 20 punts, 9 rebots i 4 recuperacions d'**A. Gayà**, els 16 punts, 5 assistències, 4 robos i 1 tap de **S. Carrió** i els 12 punts i 7 rebots de **B. Cursach**, també destacar a tots els altres jugadors que amb la seva

intervenció varen donar la victòria a l'equip artanenc.

Durant l'entrenament realitzat durant el dilluns dia 22, el jugador de l'equip del Forn de Sa Plaça, **R. Melis**, és va lesionar, esperam que la seva recuperació sigui la més ràpida possible.

Juvenil Femení
Almacenes FEMENIAS, 61
C.E.S. SALVADOR, 47

Partit disputat el diumenge dia 21 en el polisportiu de Lluçmajor. Partit molt disputat per part de l'equip artanenc, que no es mereixia una derrota tant grossa, al final la pressió de l'equip local va vèncer l'equip artanenc.

Cal destacar la molt bona actuació de **M. Llabata** i **C. Tous**.

Juvenil Masculí
HIPOTELSON SERVERA, 61
MARMOLES ARTA, 59

Desastrós partit del **MARMOLES ARTA** a la pista del Son Servera, a causa de les condicions climatològiques, l'estat del camp i el factor més important: l'àrbitre, que no va pitar cap falta personal davall els taulers, cosa que no s'entén; va pitar també dues tècniques a l'equip artanenc. Malgrat tot l'equip visitant va jugar força malament. L'equip **MARMOLES ARTA**, a falta de pocs minuts pel final guanyava de 8, i amb una tècnica, una intencionada i poca cosa més li fugí el partit de les mans. Sincerament l'àrbitre va fer una molt mala actuació. Caldrien destacar els 15 punts de **F. Nicolau**, els 12 de **B. Miralles** i els 11 de **B. Nicolau**.

COSTA DE CALVIA, 73
MARMOLES ARTA, 71

Segon partit consecutiu perdut de dos punts, on en la primera part l'equip **MARMOLES ARTA** guanyava de 21 punts. En aquest partit l'equip artanenc va jugar molt millor, malgrat en la segona part una defensa zonal l'enfonsà. Cal destacar l'actuació de **B. Nicolau** amb 28 punts i **B. Miralles** amb 19 punts.

MARMOLES ARTA, 65
CAP DE LLEVANT, 85

Tercer partit perdut on l'equip artanenc sortia com a clar favorit. Una defensa zonal durant tot el partit dels gabellins desconcentrà totalment l'equip **MARMOLES**.

ARTA. La primera part acabà amb una diferència de 10 punts en el marcador, a favor dels visitants. La segona part no va ser gaire diferent de la primera i s'arribà al resultat final.

COLONYA POLLENÇA, 107 MARMOLES ARTA, 41

Partit on l'equip **MARMOLES ARTA** no partia com a favorit. La clara superioritat de l'equip local i les baixes artanenques van fer que la diferència en el marcador fos major de la imaginada.

Cal destacar l'actuació de **B. Miralles** amb 16 punts i **M. Nicolau** amb 4 punts i un gran tap.

Senior Femení

Ses Salines, 38

Bar 'EL DORADO', 34

Partit disputat el diumenge dia 21 de novembre a les 10.00 h. en el camp de **Ses Salines**. Molt mal partit el fet per l'equip artanenc i els 10 darres minuts de la segona part varen ser molt importants i l'equip artanenc tant sols va aconseguir 4 punts.

Els punts aconseguits per les jugadores varen ser: **Garau(3)**, **Ginard(4)**, **Flaquer(9)**, **Bauza(8)**, **Rosselló(5)**, **Balaguer(8)**.

Andratx, 55

Bar 'EL DORADO', 49

Partit disputat el diumenge dia 28 de novembre a les 10.30 h. en el polisportiu d'**Andratx**. Després d'una primera part molt xereca

l'equip artanenc va canviar a defensa individual i es va recuperar en el marcador, posant-se tant sols a 4 punts, però la mala sort i el pobre percentatge aconseguits en tirs lliures (26/7) varen fer impossible la victòria de l'equip artanenc.

Els punts aconseguits per les jugadores varen ser: **Ginard(11)**, **Flaquer(7)**, **Bauza(12)**, **Rosselló(2)**, **Balaguer(8)**, **Gelabert(5)** i **Lorenzo(4)**.

Senior Masculí

PORRERES, 58

SANIMETAL, 65

Partit disputat el diumenge dia 21 de novembre a les 12.00 h. en el polisportiu de **Porreres**. Partit bastant dur per part dels dos equips amb moments de tensió extraesportiva. L'equip artanenc va aconseguir un còmode avantatge en el marcador però a falta de cinc minuts per l'acabament del partit les coses si li varen complicar.

Cal destacar els 18 punts, 7 rebots i 10 recuperacions d'en **P. Vaquer I**, els 15 punts i 6 rebots de **n'A. Gili**, els 12 punts d'en **P. Vaquer II** i els 11 i 5 rebots de **D. Bover**.

SANIMETAL, 86

BAYSMA-Son Servera, 71

Partit disputat el diumenge dia 28 de novembre a les 11.30 h. en el polisportiu de **Na Caragol**. Partit on l'equip artanenc no fent un bon partit i sense passar més pena de la necessària va aconseguir aquesta

victòria davant d'un rival dels clàssics (**ARTA-SON SERVERA**). El resultat va anar tranquil fins a 10 minuts per al'acabament del partit, on l'equip artanenc tenia un avantatge de 19 punts, però a 5 minuts tant sols era de dos.

Cal destacar les dues dobles figures aconseguides amb 20 punts i 13 rebots de **n'A. Gili**, els 20 punts i 11 rebots de **D. Bover**, els 16 punts i 5 rebots d'en **R. Carrió** i els 10 punts i 5 rebots d'en **J. Muñoz**.

El calendari del partits a celebrar al polisportiu de **Na Caragol** per aquesta setmana:

Dia 4-12-93:

Infantil Femení

C.E.S. SALVADOR - SES SALINES (Posiblement serà aplaçat)

Cadet Masculí

FORN DE SA PLAÇA - PORRERES

Juvenil Femení

C.E.S. SALVADOR - HISPANIA

Juvenil Masculí

MARMOLS ARTA - CENTRO AUDATIVO BALEAR

Dia 5-12-93:

Sènior Femení

BAR 'EL DORADO' - CAMPOS

Dia 8-12-93:

Sènior Femení

SANIMETAL - BOWLING CENTER

«Super Epi», lector de «Bellpuig»

José Antonio San Epifanio, «Super Epi», jugador carismàtic de l'equip de bàsquet del **Barça** i de la selecció espanyola on ha batut recentment el rècord absolut de participacions en partits internacionals, és un lector de **Bellpuig**. Lògicament es va ininteressar per la secció del seu esport. Aquell número publicava, a més de les informacions dels partits de lliga, la fotografia de l'equip de sèniors masculí.

Hípica

Galeria: avui Sorteta

Si haguéssim de fer la fitxa tècnica de **Sorteta**, una egua que poc a poc es va fent lloc dins l'elite del trot de la seva generació, diríem que té quatre anys, que va néixer a l'hivern del 89, és castanya, filla d'**Hildango** i **C.Unita**, propietat de Na Borrassa i que té un rècord de 1'24"8 sobre la distància de 2.375 m de l'hipòdrom de Manacor. També podríem dir que dins l'any 91 **Sorteta** va fer tres primers, dos segons i un tercer i que aconseguí un total de ganàncies de 50.700 pta. Ja dins el 92 realitzà cinc primers llocs, dos segons i tres tercers. Les ganàncies en aquest any varen de de 97.600 pta.

Quant als orígens, **Sorteta** és filla del semental, que fou de l'Estat, **Hildango**, que té un rècord de 1'19". Els pares de **Hildango** són, per una part, el que es considera «chef de raça» dins França, **Findango** (1'20") i d'**Olimpiade II** (1'19"). La mare de **Sorteta** és **C. Unita**, mare de, entre d'altres, la popular **Mel**, **Polida** (ja morta), **Nispro** (mort), i del petit **Jívaro**.

Dins la carrera **Sorteta** se sol caracteritzar per una forta resistència (remat) que sol intercanviar amb freqüents desmuntades, cada pic menys repetitives.

De **Sorteta** cal destacar la seva participació al Gran Premi Ciutat de Manacor en el qual va tenir una accidentada participació.

Si haguéssim de destacar unes qualitats de **Sorteta**, anomenariem la potència, que li ha d'obrir un futur prometedor dins el trot. **Sorteta** de cada dia va a més, així ho indica la data del seu rècord el passat dia de Tots Sants.

Sorteta és propietat de la quadra «Na Borrassa» i és preparada per Antoni Tous, conductor també de **Roure**.

Sorteta conduïda per B. Tous

Hildango, pare de **Sorteta**.

SORTETA	Hildango (1'19)	Fandango
		Olimpiade II (1'19)
	C. Unita (1'28)	Trianon B
		Portuguesa

RANQUING corresponent al mes de NOVEMBRE de 1993
FINS AL DIUMENGE 28 DE NOVEMBRE

Nom del cavall	Millor temps	Pts	MA 20	SP 21	MA 27	SP 28	Pts	Cl
Castanyer			-		-			
Lindo Mundo	1'25"0	5	-		R		5	
Lírico	1'23"6	3		D	-		3	
Mel	1'27"9	1	-		-		1	
Meravella	1'21"7	14	3r			-	15	1
PANYORA	1'21"3	3	1r			2n	8	
Papilou	1'22"	5	-		-		5	
Pol Trello	1'23"	6		-		-	6	
Regent du Pre	1'22"5	2		R			2	
Riggy	1'22"3	1		CA		3r	2	
SAINT MATHURIN	1'23"3	2	-		1r		5	
S'Estel de Retz	1'24"2	3					3	
Simpàtic			-		-			
Sorteta	1'24"8	5		1r	-		8	
Torrat			-		-			
Truyola LC			-					
Tumbet Blau	1'30"0	4					4	
Ucas de Chenu	1'30"4	3		-			3	
Uruguaya	1'32"	3	D				3	
Valse de Nuit	1'22"2	3	-		-		3	

CA = Carrera Anul·lada

El nom en majúscules indica una millora de temps d'ençà del rànquing publicat anteriorment.

INSTALACIONES Y
REPARACIONES ELÉCTRICAS.
ILUMINACIÓN.
ELECTRODOMÉSTICOS.
TELICO: FAX Y TELÉFONOS

MÉNDEZ NÚÑEZ, 16, bajos
TELS. 56 37 95 - 83 61 80. FAX 83 52 70
CALA RATJADA

Resultats Futbol Base**Juvenils:**

V. de Lluc, 5 - C. D. Artà, 2
C. D. Artà, 2 - Espanya, 1

Cadets:

Avance, 5 - Murense, 2
Porreres, 0 - Avance, 4

Infantils:

Avance, 1 - Llosetense, 1
Petra, 0 - Avance, 5

Benjamins:

Avance, 0 - Escolar, 3
Cardessar, 0 - Avance, 2

**Calendari Propera
Jornada****1ª Preferent**

C. D. Artà - Felanitx
05-12-93. Ses Pesqueres

Campos - C. D. Artà
08-12-93. Campos.

Juvenils:

Btº R. Llull - C. D. Artà
05-12-93. Inca

C. D. Artà - S. Francesc B
12-12-93. Palma.

Cadets: Descans**Infantils:**

Avance - J. Sallista
04-12-93. Ses Pesqueres, 16:00 h.

Pt. Pollença - Avance
11-12-93. Pt. Pollença.

Benjamins:

Barracar - Avance
04-12-93. Manacor. 10:30 h.

Avance - Pt. Cristo
11-12-93. Ses Pesqueres, 11:00 h.

**Futbol
1ª Regional Preferent****Els artanencs són novament golejats i la
Directiva rescindeix el contracte a
l'entrenador Juanito**

C. D. Artà, 0
Soledad, 5

Petra, 2
C. D. Artà, 1

Està ben clar que el C. D. Artà està passant per un dels seus moments més tràgics, futbolísticament parlant. Malgrat que fins ara només s'han guanyat dos partits, podríem dir que les golejades que reb l'equip artanenc, tan a casa nostra com a fora, fan evident els mals moments del nostre equip que hores d'ara ocupa el penúltim lloc de la taula classificatòria.

El conjunt artanenc està realitzant unes de les pitjors temporades quant a joc a pesar de tenir un equip prou òptim per defensar-se bé i aguantar la categoria encara que la gran majoria de jugadors siguin externs i pocs els jugadors d'Artà que hi juguin, tot i que d'aquesta minoria d'artanencs, alguns d'ells vegin que no hi ha res a fer i abandonin abans que el seu "prestigi" futbolístic es vegi ferit. Per ventura la falta de personalitat esportiva d'aquesta mena de jugadors, no els deixa veure que quan els resultats no acompanyen és quan més conjuntament, més units, s'ha d'actuar sense perdre mai el coratge.

El canvi d'entrenador prest o tard era d'esperar. L'afició a penes anava al camp quan veia que l'equip no guanyava partits i no disfrutava gens ni mica de veure futbol. Els problemes interns de l'equip (uns diuen que a causa de l'entrenador), es feien cada vegada més incòmodes i insuportables per alguns jugadors i fins i tot s'opinava que el C. D. Artà d'aquesta manera no acabaria la temporada ja que si la cosa hagués durat un poc més, la fuga de jugadors era inevitable. Esperem que aquest canvi doni nous aires a l'equip.

El partit contra la Soledad fou un partit d'aquests que es veu de tot d'una qui n'agafarà el control. El primer gol no es va fer esperar. En el minut 3 de joc, Vila, jugador davanter del Soledad, s'encarregaria de marcar. Poc abans d'acabar la primera part, en el minut 37, el conjunt ciutadà ampliaria el seu marcador marcant el 0 a 2 mitjançant en Rodri. El primer temps acabaria amb el resultat de 0 a 2 favorable als visitants.

La segona part es va jugar encara una mica més ja que quan només faltaven 10 minuts per acabar, el jugador visitant Vila, novament marcaria punjant així el tercer gol en el

ES MONUMENT

nova direcció - nou ambient

**SALO REMODELAT PER BATEJOS - COMUNIONS
I CELEBRACIONS EN GENERAL**

Telèfons: 83 62 48 - 83 58 96

(tancat els dilluns)

marcador. El 0 a 4 el marcaria en Moll i el 0 a 5 el marcaria en Jaume en el minut 90 sentenciant el partit. A pesar de tot, el resultat és una mica exagerat i no reflexa el que va passar realment en el joc per part del conjunt artanenc ja que no es va merèixer perdre per tants de gols.

El partit contra el Petra fou d'una tònica diferent respecte als partits anteriors. El canvi del director tècnic es va fer notar. Començava una nova etapa per l'equip artanenc i la va començar bé malgrat la derrota mínima (2 a 1), amb l'equip petrer.

Els artanencs s'avançaren en el marcador en el minut 8 de la primera part amb un gol d'en Caldentey.

Durant la primera part els de Petra serien els qui dominarien el joc encara que els artanencs saberen aguantar molt bé, tot i que aquest primer temps seria força interessant perquè els locals capgiraren el marcador abans d'anar-se'n a les casetes. En el minut 32, Gayà, jugador del Petra, empatà l'encontre i faltant un minut per acabar el primer temps seria en Gual el que posaria l'equip local per davant el marcador amb un fort xut bastant lluny des de fora de l'àrea sorprenent el porter artanenc Palou.

La segona part tendria més color artanenc donat que el domini visitant s'imposaria per damunt el dels locals arribant amb més facilitat i perill a la porteria defensada per Andreu.

Els contraatacs de l'equip artanenc posaren nerviosos els

locals que no varen tenir més remei que jugar a la defensiva a mesura que el temps anava passant fins al punt que es trobaren acorralats pel bon joc del C. D. Artà que es va merèixer, almanco, empatar el partit.

L'àrbitre fou n'Amer Duran. Va mostrar tergeta groga als jugadors Llull, Moll i Caldentey pels artanencs, i als jugadors Riera, Santandreu, Carbonell, Riera i Riutort per l'equip local.

Sens dubte ja comença a haver-hi més bon ambient dins el C. D. Artà.

Volei Resultats

20-11-93

Institut Na Camel.la, 1
Volei Artà, 3

27-11-93

Volei Artà, 0
Pub AHA, 3

C. D. Avance, equip INFANTIL

D'esquerra a dreta, drets: Pere Ginard, Jeroni Bisbal (2n entrenador), Joan F. Murillo, Pere González, Joan A. Bar-bón, Antoni López, Rafel Flaquer, Antoni Ferrer, Josep Gil i Jordi Caldentey (entrenador). Acotats: Joan Moyà, Sebastià Danús, David Piñei-ro, Andreu Tous, Guillem Palou, Javier Ramos, Pere Canet. També són jugadors de l'equip, tot i no sortir a la foto: Jordi Grillo, Joan Ginard, Tomàs Mayal i Daniel Guinea.

PIZZERIA-RESTAURANTE
EL MESÓN

EIS CAFÉ

CASA CRISTOBAL

Nuredduna, 2 Telf. 56 55 81 CANYAMEL

PIZZERIA-RESTAURANT

EL MESON

patrocina

**TROFEU AL MÀXIM GOLEJADOR DEL
C.D. ARTÀ**

Lliga de 1ª Preferent, temporada 93-94

Classificació:

Cursach	3	Rigo	2
Oliver	2	Moll	1
Caldentey	2	G. Massanet	1

Es Racó

Amb confiança podem dir que la foto és de l'1 de desembre de 1951, diada de Sant Eloi. Any rere any, mestre Joan Flaquer, Mangol, aprofitava la data patronímica per fer les matances. Fent-ho així, no perdia calada laboral. El lloc d'"autos" era la ferreria del carrer Nou. L'aire matancer va de Guidets. Dissortadament, alguns ja no són entre nosaltres, però des del Cel contemplen el nostres desgavells.

D'esquerra a dreta: Madona Catalina Torrensa, reconeguda matancera. Sa tia Maria Guide-ta del carrer de s'Hostal. Madona Magdalena de Sa Cova, esposa de mestre Nicolau Guidet. Catalina Guideta des Figueras, trempada i activa. Mestressa Rosa Guideta, muller de mestre Joan Mangol. Mestre Colau Guidet, expert ferrador i veterà de l'encruia, marit de Magdalena de Sa Cova. Madona Tonina Guideta, mare de n'Andreu i

na Catalina Guideta. Rafel Piris, casat amb n'Antònia Lloveta. Aleshores treballava a Ca'n Mangol. Mestressa Maria Angela Moreia, muller de mestre Joan Garamieu del carrer des Grec. Mestre Joan Mangol, propietari de la ferreria i home entès. Bàrbara de Son Pentinat, prefereix tallucar carn a observar la càmera. Damià Sales, després de treballar a Ca'n Mangol ingressaria al taller de Ca'n Salem

de Manacor. Maria de Son Pastor, dona molt familiar. Andreu Guidet, seixan-ta anys de dar-li a la forja el proclamen menestral de màxim renom. Maria Guideta, esposa de l'industrial de tapisseria, Pedro Obrador, Claret. Finalment, l'amo en Toni Cantes, pare de n'Andreu i Catalina Guideta.

ENDEVINALLA

de Pere Xim

Solució a la publicada:
El Dr. Bernat Nadal

Quatre coses per conèixer
si a ca teva pot anar:
La banya se mustia
al cruixit, en comparèixer,,

el seu color canviar,
ella s'ha d'ajutjerar.
L'has sabuda endevinar?
Més satisfet te deixa.

Els Gorans

CRISI ECONÒMICA!
CRISI PER DINAR, PER
BERENAR I PER SOPAR.
SA CRISI MOS MENJA,
MOS SURT PER SES
ORELLES...

...I DIUEN QUE ÉS
ECONÒMICA!
EL MÓN VA TENIR UNA EREC-
CIÓ PERQUÈ NA SCHIFFER
VA MOSTRAR SES MAMES,
EN JACKSON TORNA BLANC
I S'EMBRUTA D'ALTRES
COSES

DUES-CENTES PERSONES
OFEGUEN UNA NINA MAGREBÍ
A HOLANDA... NINS DE 13
ANYS ESCLAFEN ES CAP A UN
ALTRE A UNA DISCOTECA...
BÒSNIA... SOMÀLIA...
AUGMENTA ES FORAT DE
SA CAPA D'OZÓ...

...I ENCARA DIUEN QUE
ÉS ECONÒMICA!

TORNAREM EL DIA 18/XII